

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 66.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota

Ljubljana, sobota 13. junija 1936

Cena posamezni številki Din 1'50

Glavna naloga

Tisk je glavno orožje vsake organizacije

Ceprav je slovensko trgovstvo znano po svoji stanovski zavednosti, se vendarle dostikrat primeri, ko se tudi odlični trgovci premalo zavedajo svoje dolžnosti do organizacije in do svojega stanovskega tiska.

Vsak trgovec je sicer nad vse zadovoljen, če je njegov stanovski tisk uvaževan in močan, če je njegov glasilo dobro urejvano in če krepko brani interese trgovstva proti vsakomur in na vse strani. Toda nekateri bi hoteli, da se to dogaja kar samo od sebe in skraj ne morejo razumeti, da je nemogoč dober list, če ga ne podpirajo oni, za katere se bori. Ti ljudje so podobni onim malo preudarnim državnikom, ki bi hoteli, da njih vojska zmaga, pa čeprav je za vojno premalo opremljena. Toda že zdavnaj je življenje dokazalo, da brez dobrega orožja podleže tudi najhrabrejši vojak. Kaj je pomagalo, če so etiopski vojaki v neverjetnem pogumu tudi brez orožja napadli italijanske tanke, vsa njih hrabrost ni bila po svojem efektu nič drugega ko brezkorisna žrtve. Mrtvi so obležali pred tankom, ki je mogel brez ovire pregaziti njih trupla.

Podobno je tudi v življenju. Kaj pomaga, če ima kdo še tako prav, če še tako pogumno brani svoje pravice, če pa nima tudi zadostnega orožja, da svoje pravice uveljavi v javnem življenju. Tako imajo lahko naši čevljarji tudi stokrat bolj prav ko Bafa, a vendar bo javnost brala le Bafine inserate, ker ima Bafa sredstva, da tudi vsak dan zaporedoma objavi v vseh jugoslovanskih listih svoj celostranski inserat z besedilom, ki se mu zdi najbolj primerno. In prav tako so brezuspešni vsi boji proti prodajalcem orjaških podjetij, če jih vodijo z materialnimi sredstvi le slabo opremljeni posamezniki. Kaj n. pr. pomaga, če v še tako upravičeni jezi razbije ravnokar odpušeni čevljarjski pomočnik izložbena okna podjetja, ki je s svojo nadmočno konkurenco strlo njegovega gospodarja! Vsi napori posameznikov in ves njihov boj proti mogočnim velekapitalističnim podjetjem nimajo drugega učinka kakor napad neborožnega Etiopca proti modernemu tanku.

Proti premoči velekapitala je edino uspešno orožje organizacija stanu in pa močan stanovski tisk. En trgovec ne more zaustaviti pohoda velekapitala, vsi skupaj so sila, če so trdno združeni in pripravljani tudi na žrtve za to svojo organizacijo, da se morejo z uspehom upreti tudi najmočnejšim kapitalnim tujim velepodjetjem. En trgovec je nič v primeri s »Ta-Ta«, 100.000 trgovcev pa je tudi v kapitalnem pogledu več ko »Ta-Ta« in še marsikatera druga veleblagovnica poleg.

Toda teh 100.000 trgovcev se mora boriti z istim orožjem, kakor se bori njih velekapitalna konkurenca. Če ta inserira po listih celostranske inserate, mora tudi organizacija trgovcev s podobnimi objavami agitirati za sebe v javnosti, mora z enakim sredstvom reklamirati svoje pravice. Zato nobena organizacija, ki hoče kaj veljati, ne more pogrešati svojega tiska, zato nobena organizacija sploh ni možna, če nima močnega tiska. Delo za silen lastni tisk, je

zato delo za zmago nad tujo konkurenco ter delo za procvit lastnega podjetja.

V čast in priznanje slovenskemu trgovstvu treba reči, da so občni zbori naših združenj dokazali, da ta umevajo pomen krepkega lastnega tiska. Toda še mnogo več bi moralo in more storiti trgovstvo za svoj tisk. Koliko je n. pr. trgovcev, ki zahtevajo v lokalnih, kamor redno zahajajo, da imajo tudi njih stanovsko glasilo? Vsi mogoči časopisi vise v teh lokalih, le glasilo trgovstva manjka! Ali je to prav? Ali je prav, da je zamujena tako lepa prilika za propagando zahtev trgovstva?

Najboljši odjemalci vseh velikih tvornic in vseh velepodjetij so trgovci. Milijone in milijone izmečejo vsako leto ta velepodjetja za inserate! Le v glasilu trgovstva teh inseratov ni! Ali ne bi bilo edino pravilno, če bi izjavili trgovci vsem zastopnikom teh tvornic in velepodjetij, da bodo kupovali od njih šele takrat, kadar bo njih blago priporočalo tudi stanovsko glasilo trgovstva! Silno bi se moglo že samo na ta način utrditi stanovsko glasilo trgovstva in pri tem posamezni trgovci ne bi morali dati niti najmanjših žrtev.

Skrb za dvig, za razširjanje in izpopolnitev stanovskega tiska je

skrb za orožje organizacije in edino zanesljivo sredstvo za zmago. Premalo se nekateri še tega zavedajo in zato bi morali zavednejši trgovci manj zavedne na to opozarjati. Ne gre tu za »Trgovski list«, gre za glasilo trgovstva, za orožje vsega stanu in kdor noče delati in žrtvovati za izpopolnitev tega orožja, ta ubija lastno organizacijo, ta jemlje sebi samemu ono oporo, brez katere ne more danes obstati v boju za zaslužek.

Prva in najvišja naloga vsakega zavednega trgovca je skrb za stanovsko organizacijo in za napredek stanovskega glasila in naj na to resnico nihče ne pozabi!

Zaman čakamo na rešitev gospodarskih vprašanj

Kmalu bo minilo pet mesecev, ko je bil v Ljubljani impozantni zbor lesnih producentov in trgovcev iz vse Jugoslavije. Vse naše gozdno gospodarstvo je upalo, da se bo po tem sijajno poteklem zboru začelo s sistematičnim reševanjem krize, ki je zadela naše lesno gospodarstvo. Toda vsi ti upi so se izkazali kot napačni in najbolj jasno dokazuje to nov katastrofalen padec cen lesa. Dočim so se plačevali trami v januarju še po 125 Din, je padla njih cena v maju že na 105 Din, producenti in trgovci v stiski pa jih prodajajo tudi že po 100 Din. V tem silnem padcu cen je največji dokaz, da se položaj v našem lesnem gospodarstvu ni niti najmanj zboljšal.

In kako bi se tudi? Saj ni bil izveden niti en predlog, ki ga je zahteval ljubljanski zbor. Davčna obremenitev gozdne posesti se ni zmanjšala, železniške prevozne tarife še naprej preprečujejo, da bi si naš les vsaj na domačem trgu pridobil dobrih odjemalcev. Prav tako so ostale nerešene zahteve lesnih izvoznikov glede izplačevanja njihovih terjatev v tujini, skratka, ostalo je vse tako, kakor je bilo takrat, ko je bil sklican ljubljanski zbor. Na vse zadnje se ne čudimo, če ni bilo ustrezno zahtevi glede ukinitja sankcij, ker je to v glavnem vendarle zunanje-politično vprašanje. Toda s tem večjo pravico mora spraševati javnost, zakaj se niso rešila ona vprašanja, katerih pravilna rešitev je odvisna le od nas samih? In ker na to vprašanje ne dobi javnost zadovoljivega odgovora, zato nastaja nezadovoljnost, ker pač ljudje mislijo, da se noče pomagati, a bi se moglo.

Mesec dni je tudi že od veličastnega kongresa trgovstva v Beogradu. Bil je to kongres, kakor jih Beograd še ni dosti videl. Vsi pa so tudi priznali, da je bil na višini in da je trgovstvu v čast. V resolucijah kongresa so formulirali trgovci Jugoslavije svoje zahteve in se zadovoljili z minimumom svojih zahtev, ki so bile poleg tega vse tudi v interesu vsega jugoslovanskega gospodarstva in s tem tudi države. Vsaj te zahteve bi se morale izpolniti, vsaj glede ene teh zahtev bi človek pričakoval, da pride z odločujočega mesta radostna vest, da je bilo tej in tej zahtevi ustrezno. Če je n. pr. kongres zahteval ukinitve »Ta-Ta«, potem je bila to zahteva, ki bi se mogla brez vsega takoj izvesti in ki ne bi bolela niti enega jugoslovanskega državljanca, a zato dvig-

nila upanje desetisočev naših najboljših ljudi. Kljub temu še vedno zaman čakamo na to radostno oznanilo.

Če je n. pr. kongres zahteval, da se odpravijo vsi davčni privilegiji, potem je bila vendar to zahteva, da bi jo morala finančna uprava kar zagrabit z obema rokama! Pa kljub temu čakamo in čakamo, a vesele vesti o izpolnitvi te zahteve ne dočakamo!

In tako je po vrsti tudi z vsemi drugimi zahtevami. Naj bodo še tako utemeljene, naj bodo še tako potrebne, ostajajo večinoma nerešene. Posledica tega pa je, da se gospodarsko življenje ne premakne s svoje mrtve točke in da ljudje še v večji meri izgubljajo zaupanje. To pa je tudi najtežja posledica. Kajti jasno je, da moramo priti do zboljšanja le, če dvignemo proizvodnjo, če ustvarjamo čim več novih vrednot. V ta namen pa je potreben konstruktiven in zdrav optimizem. Ljudje morajo biti prepričani, da se bo njih delo izplačalo, ker drugače ne bodo delali, temveč bodo postali apatični.

Saj ne tajimo, da se je v zadnjih mesecih vendarle tudi nekaj storilo in da so se začela javna dela vsaj v manjšem obsegu izvajati. Toda to je premalo, življenje zahteva danes večji impulz, hoče imeti hitrejši tempo. Predvsem pa zahteva, da se vse sile čim bolj združijo, da se na ta način uporabijo čim bolj ekonomično. Zato se zahteva načrtno gospodarstvo. Ne sicer v tem smislu, da bi se

zavrla zasebna iniciativa, temveč da bi se ji nasprotno dal z načrtnim gospodarstvom čim večji razmah. Pri nas je zahteva po načrtnem gospodarstvu prav za prav istovetna z zahtevo, da se odpravijo vse nepotrebne ovire, ki onemogočujejo razvoj gospodarstva. In te ovire moramo in tudi moremo odpraviti, toda treba je gospodarske ljudi tudi poslušati, kadar opozarjajo na te ovire.

Zato znova ponavljamo, da je treba dati gospodarstvu vsaj rudiment nekega gospodarskega sveta. Naj se vendar ljudem omogoči, da morejo povedati, kaj je treba ukreniti, da pridemo na pravo pot in vsaj določen odstotek teh zahtev naj se takoj tudi izvede.

Cisto drugo razpoloženje bo zavladalo vsepovsod med nami, če bodo ljudje videli, kako se njih beseda upošteva, kako se, čeprav polagoma, toda vendarle izpolnjuje to, kar so predlagali. Videli bodo, da ni njih napor zaman, začeli bodo zopet verovati, dobili bodo znova optimizem. Vse bo šlo potem laže, manj bo nezadovoljstva, več bo delavljnosti in ustvarjeno bo psihološko razpoloženje, da premagamo krizo.

Toda treba je, da se od zgoraj navzdol nekaj stori v tem smislu, da pride tudi od zgoraj vzpodbuda. Danes te vzpodbude še vedno ni, temveč doživlja neuspeh celo vzpodbuda, ki prihaja od spodaj. In v tem je razlog, če ne pridemo iz krize. Kup nerešenih vprašanj se ne sme večati, temveč manjšati. Danes se žal še vedno le več!

Kako je s slovensko lesno industrijo?

Ali je ta res v poletu?

V zadnji številki »Industrijske odbrane« je objavil Franjo Škrbec, predsednik lesne sekcije pri Zvezi trgovskih združenj, nad vse krepke odgovor na znana izvajanja »Narodnega Blagostanja«, čes da niso sankcije slovenskemu lesnemu gospodarstvu nič škodovale.

Ker je članek g. Škrbca krepko podprt s številkami, ga objavljamo tudi na tem mestu. Članek se glasi:

»Našo javnost bo gotovo zanimalo, kako so se gibale cene naših lesnih proizvodov v času od l. 1921 do 1935. Poleg drugih lesnih proizvodov so bili razen desk, hlodi naš najbolj važen gradbeni izvozni les. Cene hlodov so se gibale za kubični meter franko na-

leta	kron
1921	700
1922	830
1923	1150
	din
1924	390
1925	300
1926	280
1927	250
1928	280
1929	340
1930	320
1931	300
1932	280
1933	220
1934	180
1935	140

Iz te tabele se jasno vidi dviganje in padanje cen. Če so cene tako padle že za izdelan material, naložen na vagon in če od cene odbijemo še nakladalne stroške, podvoz iz gozda in obdelavo lesa, potem se pač nihče ne sme čuditi, če naš gozdovi nimajo več nobene prave vrednosti. V januarju tega leta je cena še nadalje padla in isti gradbeni les se je dobil že po 125 din za kubični meter, danes v maju pa ga ponujajo celo že po 105 din in tudi izpod 100 dinarjev. Kdo more po vseh teh dejstvih še reči, da ni vse naše lesno gospodarstvo v naravnost katastrofalni krizi in da naš kmetovalec resnično ne more plačati obresti za dolgove in poleg tega še vzdrževati svojo rodbino, da ne moreta več izpolnjevati svojih obveznosti trgovec in obrtnik! Vsi oni, ki to ne verujejo, naj samo pogledajo številke in izprevideli bodo, da so sankcije proti Italiji v resnici tudi sankcije proti našemu lesnemu gospodarstvu.

V zadnjem času se pogosto objavljajo primeroma še zelo ugodni podatki Okrožnega zavoda za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Toda v tej statistiki niso vzeti v poštev tisoči neodvisnih gospodarjev in gozdnih lastnikov, ki jih je nad 140.000. Tudi niso upoštevani tisoči prevoznikov, ki so živeli od lesne trgovine in industrije, a ki niso zavarovani pri OUZD. V tem je tudi napaka v statistiki Okrožnega urada za zavarovanje delavstva ter njegovih podatkov o zaposlitvi delavstva v dravski banovini. Prav tako je mnogo primerov, da so nameščenci še zavarovani, čeprav več ne prejemajo plač. V kolikor se prejemiki še zaposlenim izplačujejo, je tudi poglavje za sebe. Dotičnemu sodniku »Narodnega blagostanja« v Beogradu, ki še danes objavlja, da se lesno, ko tudi splošno gospodarstvo v dravski banovini znova oživlja, priporočam, da natančno prečita te podatke. Poleg teh podatkov pa navajam še to, da se je dobilo v Sloveniji svoje dni za vagon žaganega lesa nad 10.000 din, dočim se morajo danes za to vsoto naložiti trije vagoni lesa. Naši gozdni posestniki in lesni trgovci morejo danes izvoziti trikrat tako veliko količino lesa ko pred krizo. Kljub temu pa še ne bi bili pokriti vsi stroški režije, socialnih dajatev ter državnih in samoupravnih davčnin, ker padajo cene še nadalje. Niti govora pa ne more biti o rednem plačevanju obresti za dolgove. Pri tem pa ostaja odprto vprašanje, če in kakšno vrednost ima še les na panju.

Kupei so vsak dan bolj negotovi. Denar, ki bi ga morali dobiti izvozniki za svoj les, sploh ni več njihov, ker je popolnoma negotovo, če bodo do tega denarja sploh prišli, kdaj in koliko ga bodo prejeli.

Kjerkoli pride človek v naša mala podjetja, povsod sliši, da niso bili delavci plačani že več mesecev, da pa so kljub temu še prijavljeni pri bolniški blagajni. Gospodar se izogiba hiše, deske so popisane za neplačane socialne dajatve, davke ali neplačane odvetnikove stroške ali pa za obresti raznih denarnih zavodov itd. To je vsakdanja pesem borbe za obstoj našega malega človeka, delavnega sicer ko čebela, ki je prinesel slovenskemu narodu ogromne vsote, ki pa je danes brez zaščite pred oduševanjem in uničenjem svoje eksistence, ker morejo spekulanti na ostanek njegovega premoženja brez strahu delati, kar hočejo.

Vprašamo vsa javnost: Ali naj pomeni več mnenje onega, ki ima svoje redne dohodke in druge vire, ki so našemu malemu človeku neznani, kakor pa potreba večine slovenskega naroda, ki ima glavne dohodke od lesnega gospodarstva? <

Kupujte naše domače češnje!

Za zboljšanje našega gospodarskega stanja je prvi pogoj, da proda kmet dobro svoje pridelke, zlasti pa tudi svoje sadje. V lastnem interesu dela zato vsak, ki kupuje domače sadje. Naše sadje je lepo in dobro, v kratkem pa se začne tudi sezona domačih češenj. Posebno na Dolenjskem imamo izvrstne češnje, posebno pa slove brušniške. In zato opozarjamo na pismo, ki ga je poslal novomeški kmetijski referent in ki v svojem pismu med drugim pravi:

Na teritoriju občine Brusnice, kjer je najboljši kraj za češnje na Dolenjskem, bo letos izredno obilna letina za češnje, če ne bo kake posebne ujme, bo letina naravnost izredna. Brusniške češnje so poznane na Dunaju in na Sušaku, le žal, da se svoječasno kupčija ni preveč obnesla. Na Dunaju najbrž po prekupčevu krivdi, na Sušaku pa radi slabih plačnikov.

Novomeška podružnica je že na več svojih zborovanjih sklepala, da bi ob priliki (in to letos) komisijsko določila imena tem češnjam, da bo izvršila tako rekoč pomološki krst, kar bi bilo zelo umestno in potrebno. Nadalje namerava prirediti češnjevan dan, v čigar uspeh pa nekateri dvomijo. Komisijski ogled in krst po strokovnjakih bi bil pa neobhodno potreben, potrebna pa tudi propaganda za prodajo teh češenj, če ne v inozemstvo, vsaj na vseh večjih domačih trgih kakor v Ljubljani, Sušaku, Zagrebu itd.

Brušniške češnje so rdeče in črne hrustavke, zelo pozno zrele in izredno finega okusa. Za prodaj bi bilo najmanj od 30 do 50 vagonov, ker se odprodaja 10 vagonov pred par leti ni skoro dosti poznala. Drevja, ki je močno razraščeno, je zelo veliko, zaradi preobilice plodov bi pa letos mogle biti češnje nekoliko drobnejše.

Če bi se letos češnje dobro prodajale, potem bi se mogla zopet obnoviti podružnica sadjarskega društva, ki bi dala podlago za nov napredek sadjarstva v tej dolini, ki bi lahko bila pravi sadni raj po svoji klimatični in terenski priliki.

Letos je pričakovati vsekakor zgodnejšega zorenja kot druga leta ter bodo češnje zorele najbrže že proti koncu prve polovice junija, najbolj okrog kresa, dočim so druga leta navadno zorele šele prve dni julija in so trajale skoro do konca julija. Je sicer več vrst češenj, od katerih so nekatere izredno pozne.

Segajte po teh plemenitih domačih češnjah, obiščite našo dolino in pomagajte, da bo sadje našemu kmetovalcu v trajno in dobro oporo.

Nemški turisti dobe pri nas za marko polnih 14 Din

Ravnateljstvo Putnika sporoča, da je bilo obveščeno iz Beograda o uspešno zaključenih pogajanjih med nemško in našo Narodno banko glede olajšav za nemške turisti, ki pridejo v Jugoslavijo. Kreditna pisma, ki jih prinesejo nemški turisti, se jim bodo izplačevali ne glede na tečaj marke po 14 din za marko. S tem je napravljen konec nepotrebnih zmešnjavi, ki je nastala, ko so se nemškimi turistom izplačevali marke po tečaju in je to povzročilo splošen beg nemških turistov iz naših letovišč.

Skupščina združenja trgovcev v Slov. Konjicah

V petek, dne 5. t. m. je bila dobro obiskana skupščina združenja trgovcev v Slov. Konjicah.

Predsednik Martin Šumer je otvoril skupščino, pozdravil sreškega podnačelnika D. Dereanija in zveznega tajnika Iga Kaiserja.

Predsednik je podal obširno poročilo o gospodarskem položaju. Delovanje združenja je bilo v letu 1935 prav tako, kakor preje. Še vedno ni rešeno vprašanje zaščite denarnih zavodov, kmečka zaščita je povzročila kmetu izgubo kredita. Že pred tem pa je padeč cen spravil kmeta v nad vse težaven položaj. Glede novelizacije obrtnega zakona je omenil, da je potrebno, da se obrtnikom odvzame pravica trgovanja z mešanim blagom ter da se z novelizacijo zakona dovoli odpiranje trgovine obrtnikom le po petletnem samostojnem obrtovanju, in sicer samo trgovin s sorodno stroko.

Naša lesna stroka je močno prizadeta po sankcijah ter je postal izvoz lesa v Italijo sploh nemogoč. Mnogo škode povzroča naši trgovini krošnjarstvo. Vsa prizadevanja za omejitev krošnjarjev niso uspela.

Razpravljal je nato o nabavljalnem in konzumnem združništvu in prečital resolucijo, ki jo je v tem pogledu poslalo združenje na vsa odločujoča mesta. Kar se tiče javnih del, je obljubila vlada, da bo dala tudi manj primeren del javnih del, vendar pa se doslej Slovenija z javnimi deli ne more pohvaliti.

Naša trgovina in obrt propadata. Velike so odjave trgovskih in obrtnih obratov, kar je znak propadanja teh strok. Govoril je še o nameravani mobilnosti denarnih zavodov, kar bi bilo za vse dobro, o krizi kmeta, o Bafi in o plačevanju davkov industrijskih prodajaln. Poročal je nato o kongresu v Beogradu, o trošarinah in uradniških plačah, ki naj se prilagode potrebam konzuma.

Tajnik Fink je podal statistične podatke.

Računski zaključek za leto 1935 je bil odobren in nadzorni odbor je dal upravi razrešnico.

Pri predlogu o naročbi tedenske izdaje »Trgovskega lista« se je vršila kratka debata. Sklenjeno je bilo, da združenje naroči 65 izvodov tedenske izdaje »Trgovskega lista«.

Proračun za tekoče leto, ki izkazuje 14.547'90 Din dohodkov in 20.557'90 Din izdatkov, je bil odobren. Primanjkljaj 6010 Din se krije z doklado 50 Din in 25 Din na večje obrate pa 2% na pridobnino.

Pravilnik o opravljanju pomožnih izpitov je bil odobren.

Za delegate za zvezno skupščino sta bila izvoljena Martin Šumer in Leopold Bruderman, namestnika pa Vidmar in Kračun.

Zvezni tajnik Igo Kaiser je poročal o početku gospodarske krize, ki se je izrazila v zaščiti kmeta, zapori denarnih zavodov in ustavitvi poslovnega kredita. Krošnjarstvo je dvoje vrste: pred vsem imamo navadno krošnjarje in torbarje. Zveza je mnogo posredovala, da se to krošnjarstvo omeji, njena zahteva je, da se uvede krošnjarstvo le za domače izdelke. Drugo, še hušje pa je nelegalno krošnjarstvo v obliki nelegalnih potnikov, ki so potniki velikih tujih trdk in potujejo z raznim blagom iz kraja v kraj. To krošnjarstvo je v veliko škodo kupcu in trgovcu. Zato je Zveza zavzela stališče, da se to krošnjarstvo ukine in podredi določbam o izdaji legitimacij po Zbornici TOL. Razpravljal je nato o nabavljalnem združništvu in zlasti orisal poslovanje nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Mariboru in delovanje železničarskih zadrug.

Poročal je tudi o tujem kapitalu,

ki prevladuje v naših rudnikih na jugu, ki iznaša visoke dividende iz naše države; udeležen pa je tuji kapital tudi v bankah in industriji. Vse to škoduje naši domači proizvodnji, ki bi se ob bogatem prirodnem bogastvu v naši državi mogla razviti z lastno delovno silo in kapitalom.

Naša gospodarska politika ni uravnana in nima določnega načrta, ker se vodi danes politična smer, ki nima razumevanja za narodno gospodarske interese. Treba je zato, da vse naše trgovstvo, združeno v Centralnem predstavništvu zahteva, da se naša gospo-

darska in finančna politika preuredi in da dobe nanjo gospodarski stanovi odločujoč vpliv. Vse naše organizatorične edinice naj se pridružijo k veliki celoti vsega jugoslovanskega trgovstva, ker samo ta solidarna celota more doseči, da pride naše gospodarstvo iz defenzive v ofenzivo, da se bo s tem ustalila smotrna gospodarska politika, ki bo prinesla blagostanje naroda.

Zborovalci so navdušeno pritrdili izvajanjem zveznega tajnika.

Vršila se je nato kratka debata in predsednik Šumer je zaključil uspešno skupščino.

Konkurenčni boj s pomočjo lokalnih trošarin

Neko slovensko pletilsko podjetje je ugotovilo, da je sarajevska mestna občina na željo tamošnjih pletilcev povišala trošarino na pletilsko blago od dosedanjih Din 3'— na Din 12'— po kg. Ta ukrep onemogoča pri sedanjih itak že do skrajnosti navzdol potisnjenih cenah vsako zdravo konkurenco pletilskih izdelkov na sarajevskem trgu in so s tem zlasti prizadeti pletilci Dravske banovine. Nič manj pa niso prizadeti tudi konzumenti v Sarajevu, ki bodo odselej morali pletilske izdelke neprimerno dražje plačevati, ker je naravno, da bodo tamošnja pletilska podjetja izbrabila ugodno konkurenco, katero jim je ustvarila mestna občina z uvedbo neprimerne zaščitne trošarine.

Uvajanje lokalnih trošarin v zaščitno svrhe posameznih gospodarskih panog je brez dvoma škodljivo. Z njimi se ruši načelo svobodne konkurence in čisto po nepotrebnem in samo v korist maloštevilnih podjetij se umetno

ustvarja dviganje cen za izdelke, ki jih ta podjetja izdelujejo.

G. minister za trgovino in industrijo bi storil veliko uslugo gospodarstvu, če bi se za take zaščitne trošarine pobrigal in izposloval, da se ukinejo. Če so zaščitne carine potrebne zato, da se zaščiti domača industrija proti inozemski, je to razumljivo, ker gre tu za višje državne interese. Absolutno nedopustne in škodljive tako za prizadeto gospodarsko panogo drugih krajev ko tudi za lokalne konzumente pa so lokalne trošarine, ki imajo zaščitni značaj.

Lokalne trošarine so dopustne le kot dopolnilni denarni viri takih občin, ki ne krijejo s svojimi rednimi dohodki vseh rednih izdatkov, in tudi takrat le v okviru najnujnejših potreb, ne smejo se pa uvajati le v korist posameznih gospodarskih panog. Take trošarine izpodkopljuje prosto konkurenco, ki je iz višjih državnih vidikov skrajno škodljiva in nevarna.

Afera Orient-Constructa se širi

Poročali smo že, kako se je posrečilo dvema pustolovcema, ki nista imela skoraj nič v žepu, da sta postala posrednika za financiranje železniške proge Požarevac—Kišev in kako sta celo gradila to progo. Sedaj sodišče nadaljuje zasliševanje prič o tej aferi in tako je pred kratkim zaslišal preiskovalni sodnik načelnika Gasparinija, ki je dobro poučen o vsej tej aferi, ker je bila banska uprava pristojna za posle požarevačke oblasti v tej zadevi. Gasparini je izpovedal, da sta dobila oba pustolovca, ki sta ustanovila družbo Orient-Construct, samo dovoljenje za organizacijo pripravljanih del, dočim bi se gradnja proge šele oddala na javni licitaciji. Poleg tega bi morala ta družba priskrbeti sredstva za financiranje gradnje proge. V ta namen je požarevačka oblast tudi izdala menice v višini 100.000 dolarjev, ki pa naj bi služile le kot jamstvo, da se bodo dela tudi v resnici plačala. Orient-Construct pa je hotel s pomočjo teh menic priti do denarja in je zato tudi začel kar na svojo roko graditi progo, čemur pa se je sreski načelnik uprl, ker ni imela družba za to dovoljenja. Ko je prišlo do izplačevanja teh menic, jih banska uprava ni hotela izplačati ter je opozarjala finančno ministrstvo, da je družba kršila pogodbo, ki jo je treba smatrati za neveljavno. Toda iz Beograda je prišlo od finančnega ministra povelje, da se morajo menice izplačati. In tako je bila požarevačka oblast ob milijone. Načelnik Gasparini je nadalje izjavil, da je bila država oškodovana pri gradnji te proge za 270

milijonov din, ker bi se za ta znesek mogla proga zgraditi ceneje.

Samo čakamo, kdaj bo to zasliševanje preiskovalnega sodnika imelo tudi ta uspeh, da se bodo pravi vsi krivci v tej ogromni aferi poklicali na kazensko odgovornost.

OUZD v maju 1936

V maju je bilo pri OUZD v Ljubljani zavarovanih moških 54.720, t. j. za 5134 več, in žensk 32.708, za 1727 več ko v maju lanskega leta. Vseh zavarovancev je torej bilo 87.428, za 6861 več ko v maju 1935. Obolelo je skupno 1345 moških in 983 ženskih zavarovancev ali skupaj 2328. Odstotek bolnikov se je zvišal pri moških na 2'46% (0'15% več), pri ženskah pa na 3'01% (0'12% več). Povprečna dnevna zavarovana mezda je pri moških padla za 0'11 na 24'98 din, pri ženskah pa narasla za 0'07 na 18'26 din. Skupno se je torej povečala na 22'47 din. Celotna dnevna zavarovana mezda se je povečala za 156.821'20 na 1.964.231'20 din.

Zaposlenost delavstva v konjunkturnem pogledu ugodno narašča, kakor je razvidno iz naslednje tabele:

Leto	Mesec	Število članov
1935	oktober	82.562
1935	november	82.109
1935	december	78.695
1936	januar	75.087
1936	februar	76.551
1936	marec	79.447
1936	april	83.371
1936	maj	87.428

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katera odgovarja približno faktičnemu dnevnu zaslužku povprečnega delavca, se je v maju za 0'04 Din dvignila.

Politične vesti

Knez-namestnik Pavle se je vrnil iz Bukarešte že v torek, dočim se je predsednik dr. Beneš udeležil skupno s kraljem Karolom II. še svečanosti v Turn Severinu. Pri tej priliki sta imela oba suverena tudi važne politične razgovore, pri katerih se je ponovno konstatirala popolna soglasnost držav Male antante. To zlasti poudarjajo ne samo vsi časopisi držav Male antante, temveč tudi vsi veliki svetovni listi.

Generalni štabi vojsk držav M. A. se sestanejo koncem junija, da se dogovore o vojaškem sodelovanju vseh treh držav.

Sofijski list »Zora« piše ob priliki sestanka vladarjev Male antante, da je ta postala vojaška velesila.

V italijanski vladi je izvedel Mussolini važne in velike izpremembe. Zunanje ministrstvo je prepustil svojemu zetu grafu Cianu, ki je bil dosedaj minister za tisk in propagando. Italijanski listi poudarjajo, da je hotel s tem Mussolini izreči svoje zaupanje mlajši fašistični generaciji. Državni podtajnik Suvich je iz vlade izpadel, ker da je preveč zagovarjal sodelovanje z Zvezo narodov. Po nekkih vesteh bo popolnoma izločen iz italijanske diplomacije, po drugih vesteh pa bo imenovan za veleposlanika.

Nadalje je imenoval Mussolini posl. Alfieri za propagandnega ministra, posl. Lantinija za korporacijskega in dosedanjega podtajnika Lessona za kolonialnega ministra. Suvichevo mesto v zunanjem ministrstvu pa je prevzel italijanski poslanik v Varšavi Bastiniani. Mesto osem ministrstev ima sedaj Mussolini v svojih rokah le pet ministrstev. Pravijo, da bo Mussolini izvršil še nekatere izpremembe v vladi.

Rekonstrukcija Mussolinijeve vlade je po mnenju evropskega časopisja v zvezi s popolno izpremembo italijanske zunanje politike. Mussolini da bo skušal ustvariti blok Italije, Nemčije, Avstrije in Madjarske, kateremu naj bi se pridružila še Poljska. Kako bo Mussolini napravil ta čudež, da bo spravil na isto linijo avstrijsko in nemško politiko, tega listi ne povedo. Nekateri drugi listi pa trde, da bo Mussolini skušal doseči sporazum z Anglijo in na podlagi tega sporazuma obnovitev dogovora v Stresni. Na vsak način pa da bo nadaljnja smer italijanske zunanje politike odvisna od sklepov Zveze narodov glede sankcij. Če bi se te nadaljevale, potem je izstop Italije iz Zveze narodov neizogiben.

V oktobru bo kongres fašistične stranke, ki bo razpravljal o teh vprašanjih: Odnosaji Italije do Francije in Nemčije, rimski protokol kot podlaga italijanske podonavske politike, italijanski interesi v vzhodnem delu Sredozemskega morja, odnosaji z državami Južne Amerike, reforma Zveze narodov ter vprašanje surovin.

Blumova vlada je predložila parlamentu nove socialne zakone, in sicer zakon o uvedbi 40urnika, o plačanih dopustih delavcev in o kolektivnih delovnih pogodbah. Za vse zakonske načrte je zahtevala nujnost, ki jo bo tudi dobila. Ob enem je vlada predložila zakonski načrt, s katerim se odpravlja 10% znižanje prejemkov državnih namščencev, upokojencev ter blišnih bojevnikov. Desničarski listi trde, da se bodo zaradi vseh teh zakonov povečali državni izdatki za 4 milijarde frankov, dočim da bo brezposelnost narasla, ker ne bodo nekatera podjetja več konkurenčna s tujimi, ki ne poznajo 40urnega delovnega tednika.

Švica ne more priznati sovjetske unije, je dejal na seji švicarskega narodnega sveta zvezni svetnik Motta, ker je še vedno med komunistično stranko in sovjetsko vlado popolna identičnost oseb, idej in interesov. Komunistična internacionala še vedno organizira revolucionarno gibanje v južno-ameriških državah. Švica pa ne more dopustiti, da bi se njeno ozemlje izkoriščalo kot torišče za mednarodno komunistično propagando.

Angleži bodo utrdili otok Ciper in na njem zgradili novo oporišče za svoje bojne ladje in letala.

Italijanski veleposlanik v Londonu Grandi je pri angleški vladi protestiral, ker nastopa etiopski cesar kot cesar Etiopije, ko vendar Etiopije ni več, temveč obstoji samo še italijanska kolonija Etiopija. Skromni ravno Italijani niso.

Ker Vandervelde ni mogel sestaviti nove belgijske vlade, je prevzel mandat za sestavo nove vlade zopet van Zeeland, ki bo najbrže obnovil prejšnjo vladno koalicijo. Angleške oblasti v Palestini so skoraj vse arabske voditelje internirale v koncentracijskih taboriščih. Kljub temu pa se atentati nadaljujejo z nezmanjšano silo.

Denarstvo

Pred novo izdajo državnih blagajniških bonov

Državni 4 odstotni blagajniški boni, ki so bili izdani v času od 26. februarja do 3. marca so dospeli v izplačilo. Po podatkih državne blagajne je večina lastnikov zamenjala svoje stare bone z novimi, potem ko jim je blagajna izplačala obresti. Skupno je bilo obnovljenih blagajniških bonov za 159 milijonov din, dočim je bilo za nekaj nad 40 milijonov izplačanih. Za to vsoto pa so podpisali bone drugi interesenti, da dejansko ni bilo treba državnih blagajniških izplačati niti za pol milijona din. V času od 20. aprila do 14. maja je bilo izdanih državnih blagajniških bonov za 100 milijonov din. Državna blagajna more torej razpisati bonov še za 200 milijonov. Ker se ti obrestujejo dejansko po 4,35%, torej višje kakor pa vloge v denarnih zavodih, je tudi verjetno, da bodo ti boni podpisani, kakor hitro bodo razpisani. Misli pa se tudi na to, da se ne bi razpisali samo trimesečni boni, temveč tudi polletni in celoletni, ki pa bi se zato tudi višje obrestovali. Šestmesečni bi se obrestovali po 4,6%, dvanajstmesečni pa po 5%. Ko zapade v času od 30. julija do 14. avgusta druga tranša teh bonov, bo javnosti že dana prilika, da po lastni uvidevnosti podpiše ali tri, šest ali dvanajstmesečne bone.

Stanje jugoslovanskih denarnih zavodov po višini osnovne glavnice

Po podatkih Združenja bank v Beogradu je sedanje stanje denarnih zavodov v Jugoslaviji po višini osnovne glavnice naslednje:

število zavodov	višina njih kapitala din
37	od 6.250 do 100.000
22	od 100.000 do 200.000
36	od 200.000 do 300.000
14	od 300.000 do 400.000
55	od 400.000 do 500.000
13	od 500.000 do 1.000.000
184	s po natančno 1.000.000
109	od 1.000.000 do 2.500.000
8	z ravno 2.500.000
50	od 2.500.000 do 5.000.000
33	z ravno 5.000.000
15	od 5.000.000 do 10.000.000
10	od 10.000.000 do 20.000.000
7	od 20.000.000 do 30.000.000
2	z ravno 30.000.000
13	s kapitalom nad 30.000.000

Iz teh podatkov se vidi, da je večina naših denarnih zavodov malih. Saj je denarnih zavodov z nad enim milijonom osnovne glavnice samo 247, od katerih pa skoraj polovica nima po več ko 2 in pol milijona dinarjev kapitala.

Odlog plačil je dovoljen:

Vzajemni posojilnici v Ljubljani za dobo 6 let za dolgove, nastale do 18. maja 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2%.

Zlati blok pred razpadom

Od nekoč tako mogočnega zlatega bloka je ostal samo še blok treh držav, Francije, Nizozemske in Švice. Vse pa kaže, da se niti ta blok ne bo mogel ohraniti, ker postaja devalvacija franka vsak dan bolj verjetna. Glavni zagovornik zlata veljave Tannery ni več v Francoski banki, njegov naslednik pa se ne bo protivil razvrednotenju franka, če bi to zahtevala francoska vlada. Med levicarskimi strankami pa je vedno več pristašev devalvacije franka, ker ni mogoče brez te zvišati delavskih plač. Generalni tajnik strokovnih organizacij Jounhaux je odkrito izjavil, da današnje nerazmerje med vrednostjo franka in cenami življenjskih potrebščin preperečuje vsako gospodarsko ozdravitev Francije. Zato priporoča sklicanje valutne konference, ki naj bi določila novo veljavo franka.

Se odločneje se je izrekel za devalvacijo franka podguverner

Francoske banke Rist. Tehnično je sicer mogoče vzdržati frank na sedanji višini, toda le na škodo francoskega gospodarstva. Narodni dohodek Francije je padel v zadnjih petih letih od 250 na 160 milijard frankov in da ni denarja se vidi tudi iz tega, da je portfelj Francoske banke narasel od 6 na 18 milijard frankov. Država more v redu voditi svoje finance le še s posojili pri Francoski banki.

Po mnenju Rista ni druge rišitve, kakor da se veže usoda franka s funtom, to se pravi, da se zniža njegova vrednost v istem razmerju kakor se je zmanjšala vrednost funta. Na ta način bi takoj ves promet oživel, tuji bi zopet začeli prihajati v deželo in francoski izvoz bi se razmahnil. Rist je prepričan, da cene zaradi prilagoditve franka funtu ne bi narasle, kakor ni povzročilo razvrednotenja funta v Angliji višjih cen.

Angleški fond za izenačenje valut je ves zadnji čas držal frank in kupoval franke, ki jih je potem zamenjal v Parizu za zlato. V zadnjem času pa se v Londonu govori o možnosti, da bo Francija izvoz zlata prepovedala, kar bi zelo zadelo angleški intervencijski fond, ki ima pri Francoski banki zlata še za približno 90 milijonov funtov ali za 6-8 milijarde frankov.

Jasno je, da tudi Nizozemska ne bi mogla več ohraniti zlate veljave, če bi Francija razvrednotila frank. Ze itak brani Nizozemska holandski goldinar le z največjo težavo. Samo v zadnjih tednih je bilo izvoženo iz Nizozemske za več ko 70 milijonov goldinarjev, to je za eno desetino njene zlate podloge. Ali tudi švicarski frank je mednarodno slaboten, da je ves zlati blok omajen in da ga skoraj ni mogoče obvarovati pred razpadom. Morda bo s prilagoditvijo franka funtu laže izvedljiva stabi-

lizacija valut, kakor pa je bila sedaj, ko je še bil frank na zlato veljavi. V tem primeru bi razpad zlatega bloka pomenil lahko tudi konsolidacijo na vsem mednarodnem valutnem trgu.

Zemaljska banka za Bosno in Hercegovino v Sarajevu bo letos izplačala 5 odstotno dividendo po odbitku 10% davka na dividende.

Italijanska vlada je izdala dekret, da se morejo do 30. junija italijanski bankovci v tujini depozirati pri italijanskih konzularnih uradih, kjer se jim bodo vpisali v dobro v njih vezan račun. Dotični znesek bodo mogli nato lastniki teh računov uporabiti v Italiji.

Češkoslovaškega notranjega obrambnega posojila je bilo že prvi dan podpisano za pol milijarde Kč. Po zadnjem izkazu Švicarske banke so se njene zlate rezerve zmanjšale za 57,7 na 1425,8 milijona šv. frankov.

Nemška vlada je prepovedala uvoz nemškega kovanege denarja, ki se nahaja v tujini.

Kako izkorišča tuji kapital naše delavce?

10-15 din dnevnic je plačevala družba Batignolles

Te dni je bila zaključena stavka delavcev, ki grade progo Bihac-Knin. Progo gradi tuja družba Batignolles in šele sedaj pri pogajanjih za likvidacijo stavke je prodrlo tudi v širšo javnost, kako mizerno je plačevala ta družba svoje delavce. Običajne dnevnic delavcev so znašale 10-15 din, kvalificirani delavci pa so dobivali po 18 do 25 din. Delalo pa se ni le osem ali deset ur na dan, temveč je bila delovna doba neomejena, kakor je pač bil dolg dan. V naši državi je sicer z zakonom določeno, da sme trajati delovna doba največ 10 ur, toda stara resnica je, da veljajo predpisi o zaščiti delavstva le v Sloveniji, dočim izgubljajo tem bolj na veljavi, čim bolj se bližamo proti vzhodu, da so v timoškem rudniškem bazenu sploh brez veljave.

S štrajkom so sedaj delavci pri družbi Batignolles vendarle dosegli, da se je njih stanje nekoliko izboljšalo. Tako je družba pristala na to, da se povišajo dnevnic navadnim delavcem na 17-50 din, kvalificiranim pa na 25 do 35 din. Poleg tega se je družba zavezala, da zgradi za delavce zdrava stanovanja, da organizira kuhinje in da bo za vsakih 40 delavcev nastavila enega kuharja, ki bo moral skrbeti tudi za čistost v delavskih barakah. (Te pa bo morala družba šele postaviti.) Najznačilnejše pa je to, da so šele sedaj po stavki dosegli delavci, da se uvede 10urni delavnik, ki pa je pri nas že z zakonom uveden. Jansen dokaz, da za tuje družbe pri nas zakon o zaščiti delavstva ne velja. Šele sedaj s stavko so dosegli tudi delavci, da se ustanovi v Ripču ekspozitura javne borze za delo in šele sedaj bodo dobili tudi ambulanto, da bo vsaj v skromni meri poskrbljeno za zdravljenje delavstva.

Ceprav so gospodarski krogi zainteresirani na tem, da se proizvodnja poceni čim bolj, morajo pa obenem izjaviti, da se ta pocenitev v nobenem pogledu ne izvrši na škodo kupne moči prebivalstva. Če delavci tako malo zaslužijo, da si ne morejo kupiti nič drugega ko suh kruh, če je za njih zdravje tako slabo poskrbljeno, da jih v najlepših letih trumoma kosi jetika, potem takšno izkoriščanje delavske sile ni nič drugega ko največje in najgrše zapravljanje narodnega premoženja. Naša delovna sila je za nas ogromen kapital, ki tudi mora nositi primerne obresti, s katerimi se oplaja vse naše narodno gospodarstvo. Zato nikakor ne smemo trpeti, da bi tuja podjetja našo delovno silo izkoriščala v tej meri, kakor se to

danes še dogaja. Za težko in pošteno delo mora dobiti naš človek tudi pošten zaslužek, da si bo mogel tudi kaj kupiti, da bo potrošnik tudi raznih izdelkov drugih ljudi, ne pa le potrošnik lastne sile.

Zato moramo vztrajati na zahtevi, da se zakon o zaščiti delavstva izvaja v vsej državi. Zlasti ga pa morajo spoštovati ona tuja podjetja, ki uživajo vse mogoče privilegije od države. Brezobzirno treba vezati uživanje teh privilegijev z rigoroznim izvajanjem predpisov o delavski zaščiti.

Danes smo prišli zaradi nespoštovanja zakona o zaščiti delavstva v vzhodnih pokrajinah celo do tega, da se izvaja s tem preziranjem veljavnih zakonskih določil dumping v cenah. To je najbolj nezdrav pojav, ki je sploh mogoč in ki ga je treba takoj zatreči z vsemi sredstvi. Naravnost škandal bi bil, če bi postala konkurenčno manj sposobna ona podjetja, ki izvršujejo svoje dolžnosti do delav-

stva, zaradi podjetij, ki teh svojih z zakonom predpisanih določb ne izpolnjujejo. Tu je treba brezobzirno napraviti red!

Danes se mnogo govori o minimalnih mezdah. Da so te potrebne, je izven dvoma in tudi mi smo njih uvedbo, seveda v vsej državi, že ponovno zahtevali. Toda jasno je, da morajo ostati vsi dogovori o minimalnih mezdah navadna iluzija, če nismo prišli niti do tega, da bi se spoštovala zakonska določila o zaščiti delavstva. Dokler ne dosežemo vsaj to, da se bodo ta določila spoštovala, tako dolgo so minimalne mezde nemogoče.

Mnogo bolj, kakor dosedaj, moramo čuvati svoj kapital, ki ga imamo v naši delovni sili. Zlasti ga pa moramo čuvati proti tujemu velekapitalu, da nam ta ne, požre ne le obresti od tega kapitala, temveč z izčrpanostjo delavstva še kapital sam. Premalo smo pazili doslej na to; naj se v bodočnosti ta napaka ne ponavlja več!

Organizacija in kontrola izvoza na Bolgarskem

Znano je, da je Bolgarska zelo dobro organizirala svoj izvoz in da z vedno večjim uspehom konkurira tudi našemu sadju na tujih trgih. Sedaj je izdala Bolgarska nov zakon o kontroli izvoza, da doseže v svojem izvozu še večje uspehe. Glavna določila novega zakona, ki ima 11 členov, so:

Trgovinski minister je pooblaščen, da more na prisilen način uvesti kontrolo nad bolgarskim izvozom. Kontrola se more nanašati na vrsto in kakovost blaga, na način pakiranja ko tudi na delovanje izvoznikovih tvrdk. Za vsak predmet ali za vsako skupino proizvodov, katerih izvoz podleži kontroli, se bodo izdale posebne uredbe. Vsi ti predmeti se ne bodo mogli izvažati, če ni pošiljkam priloženo izvozno dovoljenje ter potrdilo o izvršenem pregledu blaga.

Proizvodni, ki podleže kontroli, se bodo smeli izvažati le po teh pogojih: izvoznika tvrdka mora dokazati, da ima izvozno dovoljenje, da ni insolventna in imeti mora potrdilo pristojne trgovinske zbornice, da ima potrebno znanje in izkušnje za izvozno kupčijo. Dokazati mora nadalje, da jo vodi strokovno usposobljeni ljudje. Za takšne se smatrajo oni, ki se bavijo vsaj že tri leta z izvozom ali ki so imeli vsaj eno leto v izvojni trgovini vodilno mesto. Nadalje mora dokazati, da je čla-

nica dotične organizacije izvoznikov, da je plačala kavecijo 20 tisoč levov kot jamstvo za izvrševanje predpisov o kontroli izvoza in da more jamčiti, da bo izvozila določeno količino.

Osebe, ki morejo vse to dokazati, dobe izvozno dovoljenje, ki velja za eno leto. Iz gospodarskih razlogov pa more dovoliti minister enkratni letni izvoz tudi tvrdkam brez teh dovoljenj.

Izvozno dovoljenje se more odkloniti: če ni dotični prosilec izpolnil vseh zahtevanih pogojev ali če se v prejšnji izvojni sezoni ni izkazal. Prav tako se more odkloniti izvoz družbi, ki ima med člani ljudi, ki niso izpolnili svojih dolžnosti do proizvajalcev ali ki so izvažali za tvrdko, ki je ostala bolgarskim proizvajalcem dolžna.

Trgovinski minister more izdati naredbo tudi o obveznem združevanju izvoznikov bolgarskih proizvodov. Odrediti more količine posameznih bolgarskih proizvodov za izvoz. Trgovinski minister nadalje potrjuje razdelitev kontingentov, ki so jih posamezne države dodelile Bolgarski. Tudi glede cen, vnovčevanja izvoženih proizvodov ter plačilnih pogojev ima trgovinski minister odločilno besedo, če smatra to za potrebno.

Zakon predpisuje tudi kazni za tvrdke, ki ne bi pravočasno iz-

Malinovec
sadne soke, marmelade
v najboljši kvaliteti dobavlja:
»VITAMIN« družba z o. z.
LJUBLJANA
Masarykova cesta 46

koristile njim dodeljenih izvoznih kontingentov ali ki bi kršile kontrolne predpise ali pa se ne ravnale po izdanih predpisih glede cen in plačilnih pogojev. Kazni so precej visoke ter znašajo do 30.000 levov, morejo pa imeti za posledico tudi odvzem izvoznega dovoljenja.

Zunanja trgovina

Reorganizacija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

Pripravlja se nova uredba o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, s katero se bo popravila prejšnja napaka, da se je Zavod bavil le z izvozom, ne pa tudi z uvozom, čeprav tvorila izvoz in uvoz eno organsko celoto. Kakor se sedaj poroča, bodo osnovani pri Zavodu štirje novi oddelki, in sicer:

Urad za kontrolo sadnega izvoza, ki so ga izvozniki že dolgo zahtevali,

urad za izvoz zdravih in industrijskih rastlin,

urad za kontrolo izvoza gozdnih proizvodov ter

urad za kompenzacijske posle.

Poleg tega pa se bo ustanovil tudi urad za proučevanje konjunktura.

Posebno važen bo urad za kompenzacijske posle, v katerem se bo koncentriral naš uvoz.

Klirinški čeki v plačilnem prometu s Španijo

Finančni minister je izdal sklep, s katerim se pooblašča Narodna banka: 1. da uveljavi protokol o plačilnem prometu med republiko Španijo in kraljevino Jugoslavijo, ki je sestavni del dne 15. maja sklenjene trgovin. pogodbe; 2. da začne s 1. junijem izdajati klirinške čeke, s katerimi se potrdi znesek, ki ga vplača španski uvoznik pri Centro de Moneda v Madridu v korist jugoslovanskega izvoznika. Ti klirinški čeki se morejo realizirati samo s prodajo na borzi v Španiji za vplačila, ki so v skladu z določili protokola o plačilnem prometu. 3. Narodna banka naj izda potrebna navodila za izvrševanje vseh transakcij v plačilnem prometu s Španijo.

Finančno ministrstvo je v sporazumu z Narodno banko odločilo, da knjigarne niso dolžne predlagati carinarnicam izjav o načinu plačila uvoženega blaga za knjige in časopise, ki so carine prosti.

Nemčija je baje pripravljena ves višek jugoslovanske pšenice kupiti, če se poveča nemški uvoz v Jugoslavijo. Presežek jugoslovanske pšenice se ceni na 40.000 do 50.000 vagonov, od katerih bi vzela Češkoslovaška in Avstrija po 15.000 vagonov Vso drugo pšenico bi kupila Nemčija.

Španska vlada je znatno povišala večino uvoznih carin.

Nemška družba Farben je imela lani 51 milijonov mark čistega dobička, le neznatno več ko l. 1934, ter bo zopet izplačala 7 odstotno dividendo.

Na Bolgarskem se je začel izvoz jagod. Prve jagode so bile poslone z letalom v Varšavo. Okoli 1,8 milijona kg jagod bo poslanih v napol zmrznjenem stanju v tujino, večinoma v Anglijo. Skupno upa Bolgarska, da bo mogla letos izvoziti 2,6 milijona kg jagod.

Ameriški jekleni trust je povišal cene za gradbeno železo za 2 dolarja pri toni.

Taksiranje računov

Kateri predpisi še veljajo glede taksiranja računov

Zbornica za TOI v Ljubljani je izdala okrožnico, v kateri so navedeni še vsi sedaj veljavni predpisi glede taksiranja računov. Opozorjamo, da so ti predpisi veljavni tudi še po ukinitvi obveznega izdajanja računov. V prepričanju, da vsem svojim naročnikom in bralcem izredno ustrežemo, objavljamo okrožnico Zbornice v celoti.

I.

Iz razpisa št. 8586/III z dne 30. januarja 1935 fin. min. veljajo še la določila:

3. Z zakonom ni določeno, kdo plača računsko takso. To je prepuščeno konkretnim odnosom kraja, časa in prometa. Glavno je, da se mora računska taksa plačati, za neplačilo pa po zakonu odgovarja poleg izdajatelja računa tudi oni, pri katerem se najde nekolkovan račun (člen 51. taksnega zakona).

5. Računi o prodanih monopol-skih predmetih ne podleže taksi po tar. post. 34. Ta osvoboditev pa se ne nanaša na petroleje.

6. Če se izstavljeni in kolkovani račun ne plača pri izdaji ali ne v popolnosti, potem kasnejša izplačila po istem računu ne podleže prav nobeni taksi. V potrdilih o teh izplačilih pa se mora vedno natančno sklicevati na ta račun.

7. Prav tako ne podleže taksi trgovska pisma, s katerimi se potrjuje knjiženje posameznih zneskov, ki jih je poslal dolžnik v plačilo neplačanih, a izdanih in kolkovanih računov, ki izvirajo iz njih medsebojnega poslovanja. Toda tudi ta trgovska pisma se morajo strogo sklicevati na izdani račun.

8. Če se izda blago po pisni pogodbi proti odplačilu ter odplačuje dolžnik mesečno ali v drugih dogovorjenih rokih, potem se mora plačati za odplačilo taksnega dolga, ki izvira iz nabave blaga proti odplačilu, taksa na priznanice iz tar. post. 33. taksne tarife, ker se smatra pismena pogodba kot pogodba o kupoprodaji in čeprav se s posebnim potrdilom potrjuje prejem denarja po tej pogodbi, se mora vendar plačati taksa po tar. post. 33.

9. Začasna potrdila in poročila trgovskih potnikov, ki jih izdajajo kupcu o prejemu denarja, odnosno s katerimi se obveščajo kupci o prejetih zneskih na račun dolga, ne podleže taksi, ker se bodo zamjenjala s potrdilom, odnosno poročilom tvrdke, katero potnik zastopa, na katera potrdila se morajo uporabiti določila iz točke 7. in 8. tega pojasnila.

10. Ne podleže taksi na račune po tar. post. 34 prodaja temeljnih kmetijskih proizvodov, če jih prodajajo kmetovalci. Če pa jih prodajajo posredniki in kmetijske zadruge, potem morajo o vsaki prodaji izdati kolkovane račune po tar. post. 34 taksne tarife.

11. Vse nabavljalne zadruge morajo izdati račune o prodaji blaga zadržnikom. Prav tako podleže taksi računi, ki jih izdajajo samoupravna telesa državljanom o potrošnji in plačilu raznih odškodnin za vodo, električni tok, kanalizacijo in pod. (Po 1. aprilu 1936 je to razumeti tako, da ti računi podleže tej taksi le, če se ti računi tudi v resnici izdajajo, ker obveznost izdajanja teh računov ne obstoji več.)

II.

Iz razpisa davčnega oddelka fin. min. št. 29.104 z dne 11. 4. 1934 veljajo tudi še po prvem aprilu 1936 naslednja načela:

Ni namera zakonodavca, da isto terjatev in naročilo v kateremkoli pogledu obdači z dvakratnim plačevanjem takse po tar. post. 34, niti da zahteva plačilo te takse tudi za one listine, ki s temi ter-

javami in potrdili nimajo direktne zveze in ki jih ne potrjujejo.

Taksa se mora nalepiti samo na originalnem računu ali podobnih listinah, ne pa tudi na kopijah. Original z nalepljenim kolkom se mora izdajati kupcu.

Če se v nekaterih obratih zbog njih notranje ureditve izdelujejo poleg originalnih računov tudi kopije, potem mora na vsaki kopiji biti beseda »kopija« označena. Kolek pa se nalepi le na originalnih računih, ne pa tudi na kopijah. Če bi se pa na ugotovilo, da je bila kupeu izdana kopija mesto originalnega računa, potem se mora uvesti kazensko postopanje in izreči kazen zaradi nekolkovanega računa.

V onih primerih, ko se pred končno izročitvijo izdajo dobavni listi, po katerih se pošlje blago zbog izbire in ki se izdajajo samo v kontrolne namene samega podjetja, da bi se vedelo, katero blago iz skladišča je v prometu, se za te dobavne liste ne plača taksa po tar. post. 34, ker to še ne pomeni izvršeno naročilo in ker se bo o tem, ko se naročilo izvrši, itak izdal račun, ki se mora kolkovati. Če bi se pa ugotovilo, da se je po tej listini naročilo izvršilo, ni se pa izdal tudi kolkovan račun, se mora proti temu podjetju uvesti kazensko postopanje in izreči kazen.

Opomini za plačilo že dospelih faktur ne podleže plačilu takse po tar. post. 34, ker ti ne pomenijo niti terjatve niti naročila, temveč so navadno trgovsko pismo.

III.

Iz pojasnila davčnega oddelka fin. min. z dne 2. 4. 1934 velja tudi po 1. aprilu 1936 določilo: »Pisma, s katerimi se potrjuje dolžniku prejem plačane menice ali vrnjenega blaga, ne podleže plačilu takse, razen če bi ta pisma poleg potrdila vsebovala tudi neki pravni posel, v katerem primeru bi se morala plačati taksa za dotični pravni posel.«

IV.

Glede sukcesivne izročitve blaga in izdajanja računov po določenem roku je izdalo fin. min. pod št. 35.292/III z dne 7. 5. 1934 naslednje pojasnilo: »Na vprašanje, kako se mora postopati v primerih, ko se blago dostavlja kupcem vsak dan ali začasno proti potrdilu o prejemu, a se koncem vsakega meseca ali drugega določenega roka o tem blagu izdaja za vsakega kupca posebej račun, daje davčni oddelek na podlagi čl. 43 taksnega zakona naslednje pojasnilo: Ker je po predpisu tar. postavke 34 taksne tarife za vsako potrdilo, v katerem ni označena cena ali pa ta znaša najmanj 20 dinarjev, obvezno izdajanje računov, not. poročil in pod., za katere je treba smatrati tudi »potrdila o prejemu«, se mora za vsako »potrdilo o prejemu« in najsi bi bilo izdano v katerikoli obliki, plačati taksa po tej tar. postavki. Če se pa na podlagi teh »potrdil o prejemu«, na katerih je taksa plačana, izda po enem mesecu ali po določenem roku račun, ki vsebuje vsa ta potrdila o prejemu, potem se za tak račun ne plača taksa po tar. post. 34, ker je ta taksa že plačana na »potrdilih o prejemu«, na kar pa se je treba v računu sklicevati.«

Po 1. 4. 1936 ni po taksnem zakonu več obvezne dolžnosti izdajanja računov, odn. tu omenjenih »potrdil o prejemu«. Če pa se taka potrdila vendarle izdajo, potem se morajo kolkovati, če znaša označena cena več ko 50 din ali pa če ni cena označena. Naknadno izdanih računov pa, ki se sklicujejo na že kolkovana potrdila o prejemu, pa ni treba kolkovati.

V.

Če se pošlje originalni račun kupcu v tujino, mora biti kolkovana kopija, ki ostane pri izdajatelju računa v državi, kakor je to določeno za trgovske sklepe (glej toč. 7. razpisa davčnega oddelka z dne 26. 1. 1933, št. 4085/933 »Službene Novine« kos 35/1933).

VI.

V primerih, ko se izdajajo računi v več izvodih, opozorjamo na toč. 5. čl. 25 taksnega in pristojbinskega pravilnika (k čl. 51. taksnega zakona), ki se glasi: »V primerih, ko se potrdilo, izdano v zasebnem prometu brez sodelovanja oblasti, izda v več istovetnih izvodih, od katerih je samo eden kolkovan, a se kasneje predloži oblasti izvod, na katerem ni kolka, ni pa v njem povedano, pri kom je izvod s plačano takso in v kateri višini, se bo zahtevala od predložitelja potrdila poleg redne tudi kazenska taksa ko tudi taksa za obsodbo.«

Po tem določilu se torej mora v primerih, ko se neko potrdilo izda v zasebnem prometu brez sodelovanja oblasti v več enakih izvodih, en izvod kolkovati, na drugih pa označiti znesek plačane takse in pri kom se nahaja izvod s plačano takso. To velja na pr. za pogodbe, ki se sestavljajo v več izvodih, dalje za duplikate, triplikate itd. listin, pod katerimi se smatrajo tudi računi.

Na drugi strani je v razpisu davčnega oddelka fin. min. z dne 11. 4. 1934 določeno, da se mora v primeru, ko se v nekaterih obratih zbog njih notranje ureditve poleg faktur delajo tudi kopije, kolkovati le originalni računi, ki se izdajajo kupcu v državi, ne pa tudi kopije, da pa je treba kopije označiti kot »kopije«. To določilo se mora z ozirom na toč. 5. čl. 25 taksnega in pristojbinskega pravilnika ko tudi zato, ker je zelo težko definirati, če gre v konkretnem primeru za kopijo ali duplikat, razumeti tako, da na kopijah izdanega kolkovanega računa zadostuje označba »kopija«, v koliko: se takšne kopije uporabljajo v notranjem poslovanju izdajatelja računov. Če pa se prepis računa, duplikata, računa ali kopije predloži oblasti, potem mora biti v smislu toč. 5. čl. 25 taksne-

ga in pristojbinskega pravilnika na kopiji, prepisu ali duplikatu označeno, kje se nahaja kolkovani izvod in kakšna taksa je bila plačana.

VII.

Glede računov, izdanih v tujini, a vnesenih v kraljevino zaradi njih dejstva, bo izdalo fin. min. še posebno pojasnilo. V zvezi s tem pa pripominjamo, da se sicer po informacijah, ki smo jih dobili v fin. min., nanaša toč. 3. čl. 12 taksnega zakona, s katero se ureja vprašanje kolkovanja potrdil, izdanih v tujini, le na ozemlje bivše kraljevine Srbije, da pa je to določilo v skladu z dotičnimi določili, ki veljajo na drugih ozemljih naše kraljevine.

Glede kolkovanja teh računov veljajo poleg toč. 6. čl. 56 taksnega in pristojbinskega pravilnika tudi predpisi in pojasnila, ki veljajo za račune, izdane v kraljevini. Zato se mora kolkovati originalni račun, ki se prinese v kraljevino. Glede kopij, prepisov in duplikatov velja to, kar je bilo povedano pod VI.

VIII.

Glede vprašanja, kdo je po predpisih zakona o skupnem davku dolžan, da po izročitvi blaga izda račun, veljajo naslednja določila:

V § 3 zakona z dne 14. 8. 1932 o izprembah in dopolnitvah zakona o davku na poslovni promet itd., je določeno: »Podjetja iz § 6. zakona o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. 8. 1930 morajo v vsakem posameznem primeru izdati fakture za blago, stavljen v promet.«

V § 23. zakona z dne 18. 2. 1934 o izprembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih je določilo: Točka 2, § 3 zakona o skupnem davku na poslovni promet se izpremeni in se glasi: »Davčni zavezane, ki mora ob nabavi plačati skupni davek, mora v računu drugi pogodbeni stranki posebej vpisati skupni in luksuzni davek poleg cene za nabavo in uslugo. Kdor tako ne postopa, za tega se bo smatralo, da za dotični promet ni plačal davka. Kupec, ki sprejme blago brez računa ali brez vračunanega davka, mora plačati za dotično blago skupni davek na poslovni promet, kakor da je sam proizvel to blago.«

Še neka druga določila

Upoštevati je v poslovanju še ta naslednja določila:

1. Iz besedila toč. 1. tar. post. 34 ko tudi iz navedenih pojasnil fin. min. sledi: »Če trgovec, obrtnik ali industrialec izda drugi osebi račun, noto ali poročilo ali podobno listino o izročitvi ali terjatvi, ki izvira iz njegovega posla, podleže ta izdana listina taksi po tar. post. 34, in sicer brez razlike na to, če se v njej potrjuje izplačilo ali ne, če je izdajatelj listino podpisal ali ne, če je označena vrednost nad 50 din ali pa sploh ni označena.

2. Če pod 1. omenjena oseba izda kolkovan račun, poleg tega pa še konsignacijo, popis blaga, spremnico ali drugo listino, ki se pa nanašajo na isto blago, na katero se nanaša tudi izdani kolkovani račun, potem teh listin ni treba kolkovati. Zaradi lažje kontrole pa se mora po informacijah fin. min. na teh listinah označiti, da se »nanašajo na kolkovani račun«. Po možnosti je zapisati tudi datum računa.

3. Če se ob naročilu ne izda račun, pač pa se izda nota, poročilo, spremnica, konsignacija, popis blaga ali podobna listina, bodisi da se pošlje posebej po pošti ali pa se doda sami pošiljki, potem ta listina podleže taksi po tar. post. 34, račun pa, ki bi se

istega blaga samo enkrat na eni listini.

6. V razpisu davčnega oddelka fin. min. z dne 11. aprila 1934 št. 29.104 je naslednje določilo: »Če se v fakturi, na kateri je taksa plačana, doda kot njen sestavni del tudi izkaz o teži, potem se ta za ta sestavni del fakture, ki pomeni le specifikacijo blaga po vrsti, pakiranju in težini, ne plača po tar. post. 23.«

To določilo je bilo izdano, ko se je od računa plačala taksa v višini din 0-50 ali din 1— brez ozira na to, če je račun napisan na enem listu ali na več posebnih, toda mehanično spojenih listih. Po uveljavljenju določila, da se mora plačati taksa po tar. post. 34 od vsakega lista, odnosno od vsakega posebnega lista (pol pole), pa čeprav bi bili ti listi mehanično spojeni, se ne sme to določilo izkoristiti v nasprotju z intencijami fin. ministrstva (plačilo takse od vsake pole oz. vsakega lista). Intencija fin. ministrstva in nova določila o kolkovanju vsake pole bi se izigravala, če bi se n. pr. pisala faktura silno kratko na eni strani lista, pa bi se tej fakturi dodal seznam teže ali konsignacija blaga ali popis blaga, ki bi bil napisan na več listih.

Po dobljenih informacijah fin. ministrstvo nikakor ne bo dopustilo, da se na ta način izigravajo določila o kolkovanju računov od vsakega lista ter bi bila podjetja, ki bi tako postopala, v nevarnosti, da bodo kaznovana. Pripominjamo, da bomo v smislu resolucije državne konference zbornic v dneih od 7. do 9. maja 1936 v Novem Sadu s posebno predstavko zahtevali, da se stroga odredba o taksiranju vsakega posameznega lista ublaži na ta način, da se dovoli pisanje krajših faktur z dodatkom nekolkovanega popisa blaga. Dokler pa ministrstvo te zahteve ne bo ugodno rešilo, svetujemo, da podjetja upoštevajo to, kar smo prej navedli, da se izognejo kaznim.

7. Svetujemo podjetjem, da vedno gledajo na to, da morejo kontrolnim organom dokazati, da je bila taksa plačana, odnosno, da jim morejo povedati, kje se nahaja izvod s plačano takso.

8. Po zakonu o skupnem davku morajo proizvajalci, ki so zavezani voditi knjige o doseženem prometu, v vsakem posameznem primeru izdati fakture za blago, ki je bilo stavljen v promet. Kupec pa, ki bi eventualno odklonil sprejem računa, naj opozore, da grozi kupcu, ki sprejme blago brez računa ali brez vračunanega davka, nevarnost, da bo davčna oblast od njega zahtevala plačilo skupnega davka, kakor da bi bil on sam proizvajalec tega blaga.

Zahtevajte povsod
zdravstveni liker

izdelek
veležganjarne
in rastlinske
destilacije

Fr. Zaletel

ŠT. VID - VIŽMARJE

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana
Telefoni: 27-18, 37-18,
37-19 carinska pisarna
24-19 po uradnih urah.

PREVOZI

vsake vrste blaga - krajevni,
medkrajevni prevozi - zbiranje
robe - preselitve s pohištvenimi
vozovi v tu- in inozemstvo. Infor-
macije brezplačno.

Gibanje tečajev na svetov-
nih borzih

V splošnem je bila na vseh ve-
likih svetovnih borzih v pretek-
lem tednu padajoča tendenca,
kakor je razvidno iz naslednjih
indeksnih števil tečajev.

Table with columns: Koncem, 23. 5., 30. 5., 6. 6., 1927 = 100%, 1936. Rows include London, Pariz, Berlin, Bruselj, Amsterdam, Stockholm, Curih, Dunaj, Milan, Praga, New York.

Mednarodni borzni indeks, ki
se je v predprejšnjem tednu
dvignil od 56'1 na 56'9, je v pre-
teklem zopet zdrknil nazaj na
56'6 %.

Konkurzi - poravnave

Uvedeno je poravnalno postop-
anje o premoženju trgovca Jo-
sipa Karlova v Mariboru. Poravn-
alni komisar dr. Lešnik, poravn-
alni upravnik dr. Lašič. Narok
za sklepanje poravnave pri mari-
borskem sodišču dne 26. junija ob
9., rok za oglašitev do 20. junija.

Trgovinski register

Vpisale so se te izpremembe
in dodatki:

Jugoslovenska združena banka,
d. d. podružnica v Mariboru. Iz-
bris se član načelstva dr. Stjepan
Mlinarić, ravnatelja namestnik v
Zagreb.

Olga Sporn, brusna industrija v
Rogatu. Sedanj imetnik Josip
Sporn ml., gostilničar v Rogatu.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Jožef Drusković, trgovina z me-
šanim blagom, Kozje - zaradi
prenehanja poslovanja.

Mestno avtopodjetje Ptuj - za-
radi prenehanja obrata.

M. Poženc, Sava - zaradi opu-
sta obrata.

Ivan Benčina, Stari trg pri Ra-
keku - zaradi opušta obrata.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske bano-
vine z dne 10. junija objavlja: Iz-
premembo in dopolnitev priloge
B in končnega zapisnika k trgovin-
ski pogodbi z Nemčijo - Uredbo
o ureditvi razmerja učencev proti
številu pomočnikov v trgovinskih
in rokodelskih obratih - Izpre-
membe in dopolnitve v uredbi za
opravljanje višjega drž. strokov-
nega izpita računsko-blagajniških
uradnikov v fin. min. - Pravilnik
o opravljanju izpita za vozača elek-
tričnega tramvaja in izdajanju vo-
zaških legitimacij - Odločbo o za-
plenjenem semenu po pravilniku
in normah o kontroli semena in
kulturnih rastlin - Dostavek v
pravilniku in normah o proizvodnji,
uvozu in prometu umetnih
gnojil - Izpremembo v pravilniku
o uporabljanju in upravljanju
osrednjega lovskega sklada - Po-
jasnilo in odločbi o kozmetičnih
preparatih - Popravek v zakonu
o zemljiškopravnih delitvah, o od-
pisih in pripisih - Razpis občins-
kih volitev v občini Oselice na
dan 12. julija - Razne oglase o
imenovanju izpraševalnih komisij
ter razne druge razglase in objave.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendenca mlačna;
promet din 1,755'000.—

V tekočem borznem tednu je
devizna kupčija znatno popustila
ter napram minulemu tednu (4'28
milijona dinarjev) nazadoval pro-
met v devizah za nad dva in pol
milijona dinarjev.

Padec deviznega prometa je naj-
občutnejši v Londonu, čigar za-
ključki so nazadovali za nič manj
ko 1'681 milijona dinarjev. Poleg
Londona je nekoliko manj zaključ-
kov še v New Yorku, Berlinu in
Parizu, kakor nam predočuje spod-
nja razpredelnica o skupnem de-
viznem prometu tekočega in pre-
teklega borznega tedna:

Table with columns: Devize, Te-koči, Mi-nuli, ted., ted., Amsterd., Berlin, Curih, Din. deviza, Dunaj, London, Madrid, New York, Praga, Pariz, Montreal, Stockholm, Trst.

Narodna banka je ponovno da-
jala na poedinih borznih sestankih
tega tedna po £ 200.—, poleg tega
pa še Amsterdamu, Curihu in Pa-
rizu v obsegu dosedanjih dnevnih
deviznih kontingentov. Skupno je
dala tokrat Narodna banka na
razpolago za din 300.000.— deviz-
nega blaga.

Angleški funt je bil trgovan v
privatnem kliringu na dosednji
bazi din 249'20 — din 250'80, ozi-
roma po srednjem tečaju din 250,
kakor ga je stalno prodajala Na-
rodna banka. V avstrijskem in
nemškem privatnem kliringu so
bili v tem borznem tednu doseže-
ni tle tečaj:

Table with columns: nemška marka, 8. junija 1936, 9. junija 1936, 10. junija 1936, 12. junija 1936, avgust 1935, avgust 1936, avstrijski šiling, 8. junija 1936, 9. junija 1936, 10. junija 1936, 12. junija 1936.

Devizna tečajnica tekočega teden-
a ni zabeležila osebnih tečajnih
izprememb. Kajti na bazi tečajev
od 8. t. m. so notirale večeraj de-
vize Bertin in Curih, dočim je Am-
sterdam oslabil za — 3'21 poena,
Bruselj za — 0'44 poena, New
York za — 7'14 poena, Pariz za
— 0'26 poena in Praga za — 0'30
poena. Edini London je okrepil
svoj tečaj za + 0'22 točke.

Table with columns: Devize, Narodne banke, S primo, Narodne, Poopr, Pon., din, din. Rows include Amsterdam, Berlin, Bruselj, Curih, London, Newyork, Pariz, Praga.

Efektno tržišče

Tendenca za državne papirje
stalna.

Na tukajšnjem efektnejem tržišču
je ostala situacija povsem nespre-
menjena. Notirali so le državni
vrednostni papirji, in sicer:

Table with columns: 7% inv. pos., 8% Blair, 7% Blair, 7% Seligman, 8. VI., 12. VI., 8. VI., 12. VI., 8. VI., 12. VI., 8. VI., 12. VI.

Table with columns: 4% agr. obv., 6% begl. obv., 2% voj. škoda, 7% stabil. pos., 8. VI., 12. VI., 45'—47'—, 48'—49'—, 68'—70'—, 67'—69'—, 357'—359'—, 358'—360'—, 81'—.

Prometa ni bilo. Na torkovem
borznem sestanku, dne 9. t. m., pa
je bila obavljena eksekutivna pro-
daja 20.880 komadov »Tekstilana
d. d. tovarna sukna, Kočevje« a
din 100'— nominale. Cena din 1—
za sto komadov.

Žitno tržišče

Tendenca mlačna.

Tudi v tem borznem tednu je
bilo perfektuirano le par zaključ-
kov v koruzi in pšenici. Cene so
ostale nespremenjene izvzemši
bačko in banatsko pšenico, ki se je
podražila za din 2'— pri 100 kg.
Na večerajšnjem borznem sestanku
so bile na tukajšnji blagovni borzi
dosežene te notice:

Table with columns: Koruza: zdrava, suha, rešetana, letine 1935, s kvali- tetno garancijo, franco vagon bačka in ban. postaja, 101'— 103'—, zdrava, suha, rešetana, feo. vagon prekmur- ska postaja, plačljivo proti duplikatu, 107'— 109'—, činkvantin sremski, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon naklad. postaja, 110'— 112'—, Pšenica: bačka, 78 kg, 20dstot- ka, prompt. dobava, 120'— 122'—, banat., 78 kg, 20dstot- ka, prompt. dobava, 120'— 122'—, Oves: suh, zdrav, rešetan, feo. vagon slavon- ska postaja, plačljivo proti duplikatu, 120'— 122'—, Ajda: zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana, 130'— 135'—, Mleviski izdelki: Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. promet- ni davek, plačljivo proti duplikatu, 205'— 210'—, pšenična Og, bačka po- staja, ekskl. promet- ni davek, plačljivo proti duplikatu, 185'— 190'—, pšenična 5. bačka po- staja, ekskl. promet- ni davek, plačljivo proti duplikatu, 165'— 170'—, Otrobi: pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto. ekskl. prom. davek, franco vagon bačka postaja, 105'— 110'—.

Lesno tržišče

Tendenca še vedno zelo mlačna.

Položaj v naši lesni trgovini je
od dne do dne bolj obupen. Kajti
le malo je upanja, da bi se sank-
cijska politika uknila, pomoči pa
ni od nikoder. Vsi poizkusi, da bi
se les iz Slovenije plasiral na dru-
ga tržišča, so se izkazali kot ne-
izvedljivi — predvsem zbog tega,
ker naše manjše lesne industrije
ne morejo proizvajati tolikih koli-
čin, kakor pridejo v poštev. Prav-
tako pa te industrije še niso temu
primerno urejene in tudi kon-
strukcija našega lesa nikakor ne
ustreza stavljenim zahtevam. Naše
uzance so pri današnjih razmerah
skoroda brezpomembne, kar naj
pokažemo na naslednjem primeru,
ki se zadnje čase stalno faktično
prakticira pri našem izvozu v An-
glijo. Pojavilo se je n. pr. povpra-
ševanje po bukovih stebrih I.
/II./III.; ostrorobo, popolnoma rav-
no, popolnoma suho in popolnoma
čisto blago. Po naših uzancah se je
prodajalo tako blago le kot blago
v I. kakovosti, ne pa v I., II. in
III. Cena pa, ki se nudi za to bla-

go, ni prvovrstna, saj se plača le
din 550'— do din 600'— za 1 m³
franko vagon Sušak. Ta cena tem
zahtevam vsekakor ne ustreza in
je veliko prenizka, posebno še, če
pomislimo, da se je takšno blago
že plasiralo v Italiji veliko bolj
ugodno. Za parjeno bukovino v I.
in II. kakovosti se je vedno do-
seglo ceno din 700'— do din 800'—
za 1 m³. Iz tega se pač jasno raz-
vidi, kam gravitira lesna trgovina
Slovenije.

Table with columns: Smreka, jelka: Hlodi I., II., monte, 70'— 90'—, Brzjavni drogovi, 120'— 150'—, Bordonali merkantilni, 100'— 130'—, Filerji do 5/6', 120'— 140'—, Trami ostalih dimenzij, 110'— 120'—, Skorete, konične, od 16 cm naprej, 250'— 280'—, Skorete, paralelne, od 16 cm naprej, 280'— 330'—, Skorete, podmerne, do 15 cm, 180'— 200'—, Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej, 200'— 230'—, Deske-plohi, par., od 16 cm naprej, 210'— 250'—, Kratice, za 100 kg, 20'— 25'—.

Table with columns: Bukev: Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte, 200'— 220'—, Deske-plohi, naravni, ostrorobi, monte, 310'— 350'—, Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte, 240'— 290'—, Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II., 490'— 570'—, Hrast: Hlodi I., II., 150'— 200'—, Bordonali, 710'— 800'—, Deske-plohi, neobrob- ljeni boules, 800'— 840'—, Deske-plohi, neobrob- ljeni, I., II., 650'— 730'—, Deske-plohi, ostrorobi (podnice), 750'— 810'—, Frizi I., širine 5, 6 in 7 centimetrov, 580'— 650'—, Frizi I., širine od 8 cm naprej, 720'— 800'—, Orek: Plohi, neparjeni, I., II., 800'— 900'—, Plohi, parjeni, I., II., 850'— 950'—, Parketi: hrastovi za m², 44'— 54'—, bukov, za m², 30'— 36'—, Želez. pragovi: 2'60 m, 14x24, hrastovi, za 1 komad, 30'— 34'—, bukov, za 1 komad, 20'— 22'—, Drva: bukov, za 100 kg, 8'— 9'—, hrastova, za 100 kg, 7'— 8'—, Ogje: bukov, za 100 kg, 32'— 38'—, beancelax, za 100 kg, 36'— 42'—.

Table with columns: Nova povpraševanja: Javorjevi hlodi od 2'40 m naprej s precejšnjim odstotkom od 4 m naprej, cilindrični ravni, za furnir, Lipov rezan les I/IIa, 50—100 m/m, ev. v debelejših dimenzijah, I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50—100 m/m, 2—5 m, I/IIa jesenovina (boules) 1—3 m, Ia hrast. frize 27 m/m, 30—50 cm, 5, 6, 7 cm, I/IIa hrast. frize 8—12 cm, Večja količina bukovih hlobov Ia, 25—35 cm, 60—300 mm, Hrastove frize, suhe, I/IIa od 30 cm naprej, 8—12 cm, Ia bukov, neparjeni stebrih (Sevri- ni) v raznih merah, Neparjeni, bukov, paralelno, ostror- obno rezani plohi 30—100 mm debe- line, od 2 m dalje z nekaj od 1 do 1'9 0m dolžine.

Novo ponudbe: Hrastovi pragovi 2'50 m, 14x24 cm; hrastovi pragovi 2'50 m, 15x25 cm; kratki pragovi 1'70—1'80 m, Neobrobjeni javorjevi plohi I/II, od 30 do 100 mm od 2 m naprej, Smrekove-jelkove deske 18/24/28 mm, Neobrobjeni lipovi plohi v kvaliteti monte.

Dobave - licitacije

Nabava 15.000 kg papirja. Direk-
cija pošte v Ljubljani razpisuje
prvo pismeno licitacijo za dobavo
ca. 15.000 kg papirja. Licitacija bo
dne 26. junija ob 11. v pisarni
ekonomskega odseka, soba št. 42.
Najkasneje do (10.) desetih na dan
licitacije se mora položiti 5% kav-
cija v pisarni direkcije pošte v
Ljubljani. Pogoji po din 20'— v pi-
sarni direkcije.

Nabava 5000 kg bencina. Direk-
cija pošte v Ljubljani razpisuje

Kakovost
odločuje!

Po malenkostni porabi vidite
takoj, koliko več Vam zaleže in
koliko Vam zato prihrani dobra

Kneippova
sladna kava

drugo pismeno licitacijo za doba-
vo 5000 kg mešanega bencina na
dan 9. julija 1936. — Pogoji se
lahko vpogledajo ali kupijo po
din 10'— v pisarni direkcije, Sv.
Jakoba trg, soba št. 41.

Gradbeni oddelek direkcije drž.
železnice v Ljubljani sprejema do
12. junija ponudbe za dobavo raz-
nega platna in cunj za čiščenje;
do 16. junija za dobavo elektro-
motorjev in do 19. junija za do-
bavo razne železnine.

Direkcija drž. rudnika Velenje
sprejema do 17. junija ponudbe za
dobavo požarnih ventilov in ho-
lenderjev.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju
sprejema do 18. junija ponudbe za
dobavo 30 gumenih cevi in razne-
ga instalacijskega materiala; do
25. junija za dobavo marmornatih
plošč in trofaznih rezervnih kon-
trolorjev za motorje.

Mestno poglavarstvo v Ljublja-
ni razpisuje dobavo mednarodnih
prometnih in tranzitnih značk iz
jeklene emajlirane pločevine. Po-
nudbe je vložiti do dne 20. junija
pri mestnem gradbenem uradu.

Komanda pomorskega arzenala
v Tivtu sprejema do 16. junija po-
nudbe za dobavo 150 kg morskih
očiščenih gob; do 25. junija za do-
bavo razne žice, rešetk iz kovnega
in litega železa, bakrene pločevine,
činkovih protektorjev za kotle;
do 30. junija za dobavo konzistent-
ne masti, petroleja, masti, olja,
sveč, voska, vazelina in lesnega
oglja; do 1. julija za dobavo večje
množine britev; do 3. julija za do-
bavo krp za čiščenje.

Strojni oddelek direkcije drž.
železnice v Ljubljani sprejema do
15. junija ponudbe za dobavo 230
parov cokelj z lesenimi podplati;
do 27. junija za dobavo regulator-
jev, generatorjev in raznih delov
za vagonsko elektr. razsvetljavo,
legiranega jekla in raznega elek-
tričnega instalacijskega materiala.

Komanda podvodnega orožja
Kumbor sprejema do 25. junija
ponudbe za dobavo ricinovega olja,
strojnega olja in raznih drugih
olj; do 30. junija za dobavo konzis-
tentne masti in kalijevega mila;
do 2. julija pa za dobavo krp za
čiščenje.

Za napravo spodnjega ustroja
na banovinski cesti Slov. Bistrica-
Oplotnica bo I. javna pismena po-
nudbena licitacija dne 30. junija
ob 11. pri sreskem cestnem odboru
v Mariboru. Proračunska vsota
znaša 199.396 Din.

Direkcija drž. rudnika Vrdnik
sprejema do 2. julija ponudbe za
dobavo 1000 kg žičnikov, 1005 kg
terpentina in raznih barv.

Za gradnjo železobetonskega nad-
voza v Mednem razpisuje banska
uprava I. javno pismeno ponud-
beno licitacijo na dan 4. julija ob
11. v prostorih XII. sekcije za grad-
njo drž. ceste Ljubljana—Kranj v
Ljubljani, Slomškova 19. Ponudbe
naj se glase v odstotkih popusta
na vsoto odobrenega proračuna v
višini 479.500 Din.

Licitacije: Dne 25. junija bo pri Upravi sla-
gališta 1. oddelka Vojno-tehničnega
zavoda v Sarajevu ofertna lici-
tacija za dobavo fotografskega
aparata, fotometra in drugih apa-
ratov.

Dne 30. junija bo v pisarni re-
ferenta inženjerije staba Dravske
divizijske oblasti v Ljubljani ofert-
na licitacija za popravilo konju-
snice v Mariboru.

Dne 2. julija bo pri Komandi
mornarice kr. Jugoslavije v Zemu-
nu ofertna licitacija za dobavo
raznega električnega materiala.

Dne 3. julija bo v pisarni Staba
granične trupe v Skoplju ofertna
licitacija za dobavo 1000 telefonskih
elementov in 4. julija za komple-
tno instalacijo telefonskih central.

(Predmetni oglasi so v pisarni
Zbornice za TOI v Ljubljani na
vpogled.)

Člani o svojih konzumnih zadrugah

Iz oficialnega poročila o letni skupščini konzumne zadruge nameštencev drž. žel. v Zagrebu

Zadružni Vjesnik, glasilo konzumne zadruge nameštencev drž. žel. v Zagrebu, je objavil v svoji majski številki obširno poročilo o njeni letni skupščini. S ponosom pripoveduje list, da je devetdeset delegatov, ki so zastopali deset tisoč zadružnikov 12 in pol ur zborovalo o nadaljnjem napredku zadruge. Seveda je njegovo poročilo čim bolj ugodno glede delovanja zadruge, vendar pa objavlja tudi kritiko nekaterih članov. Ker ta kritika prav dobro utemeljuje stališče trgovcev glede zadružnih in konzumnih privilegijev, naj navedemo na tem mestu par najbolj značilnih izjav delegatov o delu zadruge, pri čemer seveda odgovornost za točnost reproduciranih izjav prepuščamo glasilu zadruge.

Poročilih predsednika inž. Ružiča in pozdravu zastopnika Zveze nabavljajalnih zadrug se je začela debata, ki jo je otvoril delegat Rudolf Bosner. Pravi, da je zadruška sredstva, tudi s komercialno zadružnega stališča je zadovoljen; glede zadružno-gospodarske politike pa ni zadovoljen. — Zvezna moka 20–30% ne velja. Drva so pri zadrugi še vedno dražja kot pri trgovcih. — Cene blaga naj bodo iste kot drugod, kvaliteta blaga pa mora biti boljša. Kreditiranje je slaba stran zadruge. Zadrugniki so zato prezadolženi.

Dušan Knežević: Hvali objektivno kritiko Bosnerja. Poročilo zadruge je preveč optimistično. Cene so pri zadrugi v Ogulinu višje kot pri trgovcih. Moka št. 5 ni nič vredna. Pritožbe so vedno iste ter se ličejo cen, nabavnega sistema, pravilnika o kreditiranju itd. Delo zadružne uprave mora biti takšno, da bodo zadrugarji v zadruge vstopali, ne pa iz nje izstopali.

Dragutin Malnar: Knjigovodstvo mora biti ažurno. Zadrugniki se dostokrat pritožujejo, da izvlečki iz računov niso v skladu z dejanskim stanjem dolgov. Koruza je predraga (1.50 din).

Ljudevit Šajko: Režijski stroški so previsoki in treba jih je znižati. Kvaliteta zvezne moke je slaba. Cene drvam se mora znižati za 20–25 din. Pri Kastner & Öhlerju je izbira večja. Ugovaranja nabavi čevljev pri tvrdki Jakli, temveč priporoča domačo ljubljansko tvrdko, pri kateri so se tudi preje naročevali čevlji.

Zadružna uprava ni postopala po zadružnih načelih in zato ji ne more izreči zaupanja.

Vladimir Matić: Režijo treba zmanjšati, in sicer s tem, da se znižajo dnevnice delegatom in odškodnina upravnemu in nadzornemu odboru.

Milan Mileusnić: Konzumne zadruge so v prvih začetkih bolj delale v interesu zadružnikov kot sedaj. Uprava bi morala bolj skrbeti za znižanje cen.

Islam Mehmedović: Zahteva več varčnosti v upravi zadruge. Člani uprave morajo resnično hoditi k sejam. Cene v zadrugi so previsoke. Kava je v Banjaluki za 4 din dražja kot v trgovinah.

Mehmedović: Tudi sir je dražji v zadrugi kot pri trgovcih. Zaradi visokih cen je zadruška nedostopna za revnejše nameštence.

Marko Bičanić se pritožuje nad slabo upravo in draginjo v zadrugi.

Stjepan Pečnik se pritožuje nad cenami in kvaliteto blaga. Navaja konkreten primer, ko se je zadrugniku zaračunal dolg višje, kakor je v resnici znašal.

Rihard Markuš: Uprava bi morala posvetiti večjo pažnjo nabavi blaga in cenam. Zahteva pojasnila zaradi nekaterih bilančnih postavk, ki mu niso jasne. Isto zahteva Josip Cepetić.

Vid Meštrović: Uprava je silno počasna. Kompetenca delegatov se mora povečati. Cene so previsoke, kar velja za masl, moko, sladkor, zlasti pa za drva.

Ivan Gauš: Kritizira delo uprave in pravi, da ni zadruška ustanova za zbiranje kapitala, temveč da priskrbi svojim članom čim bolj poceni blago. Glavno je, da je blago dobro in ceneno, ne pa najslabše.

Adolf Vavra: Mi zadrugniki s proge nismo zadovoljni.

Stjepan Kovačić: Uprava je slaba. Uvedla je neki birokratizem, ki se kaže v nabavi in kvaliteti blaga. Kritizira, da prihajajo ne-

kateri člani v upravo le zaradi honorarja.

Delegat Ribnikar se odpoveduje besedi, ker so delegatji povedali vse to, kar je hotel povedati on.

Josip Margoš pravi, da srace niso nič vredne, ker se takoj raztrgajo.

Rudolf Paul čita govor, v katerem primerja cene v zadrugi in pri trgovcih v Slov. Brodu. V zadrugi je blago neprimerljivo dražje.

In tako podobno so se glasile kritike, ki vse potrjujejo to, kar smo mi že ponovno trdili, da velike nabavljalne zadruge zaradi ogromnih svojih kapitalov in silno naraslih poslov, vedno bolj izgubljajo značaj zadrug in postajajo trgovska velepodjetja, ki so zaradi svojih privilegijev nadmočna vsaki drugi konkurenci.

Tako izgubljajo privilegiji tudi zadrugi sled svoje upravičenosti.

Doma in po svetu

Predsednik Reichsbanke doktor Schacht je prišel v Beograd v spremstvu min. svetnika Reinchartha in dir. Reichsbanke dr. Justa dne 11. junija v Beograd, da vrne svojočasni obisk guvernerja naše Narodne banke dr. Radosavljevića. Verjetno pa je, da se bodo ob tej priliki vodila tudi pogajanja za ureditev našega klirinskega prometa z Nemčijo.

Predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin je v torko izročil predsedniške posle imenovanemu komisarju dr. Logarju. Pri tem je izjavil, da se bo proti razpustu pritožil na državni svet.

Delegacija angleških bojovnikov je dospela v Beograd, odkoder odputuje v Južno Srbijo, da počasti spomin tam pokopanih angleških vojakov. Pri tej priliki je izročila delegacija za našo organizacijo bojovnikov krasno zastavo, ki jo pa še hrani naše vojno ministristvo, ker se ni pri nas enotne bojovniške organizacije, ki bi mogla prevzeti to zastavo.

Trgovinsko ministristvo je razpisalo natečaj za idejne skice za jugoslovanski paviljon na bodoči svetovni razstavi v Parizu.

Za zgraditev drugega paviljona poljedelsko-gozdarske fakultete v Zagrebu je določenih 2 in pol milijona dinarjev. Zgraditev novega poslojpa za pravno fakulteto v Beogradu pa bo veljala približno 12 in pol milijona dinarjev.

Stavka stavbinških delavcev se je v Ljubljani v glavnem končala. Le nekaj podjetij še ni podpisalo novega sporazuma in pri teh podjetjih se stavka še nadaljuje.

Gozdno podjetje Sipad izkazuje za lani zopet primanjkljaj v višini 2,7 milijona din. Skupno s prenosom izgube iz prejšnjih petih let je narasla vsa izguba na 13,6 milijona din. Dolgovi podjetja pa so se od lani povečali od 76,8 na 88,1 milijona din. Kosmatli dobček se je povečal od 7,1 na 7,8 milijona din.

Tvornica cimenta »Split« na Marjanu, ki je svoje dni zaposlovala okoli 1000 delavcev, ki pa je pozneje pogasila vse peči in odpuštila vse delavstvo, je začela zaradi večjih naročil iz Amerike zopet obratovati in zaposluje danes že okoli 400 delavcev.

Jugoslovenska d. d. Schicht-Lever bo izplačala od delnice 28 Din dividende po odbitku 10% davka na dividende.

Pri teniških tekmah za Davisov pokal je prvič prišla Jugoslavija v semifinale. Zmaga Jugoslavije nad Francijo je bila naravnost sportna svetovna senzacija.

Med nastopom gimnastičnega društva »Stražarjev« v Bukarešti se je podrla najprej neka manjša tribuna, kmalu nato pa velika, sedem metrov visoka tribuna, na kateri je bilo nad 5000 ljudi, dočim je bila tribuna proračunana le za 1500 ljudi. Navzočni vladarji Karol, knez-namestnik Pavle in predsednik dr. Beneš so takoj prihiteli ponosno razočani na pomoč. Takoj so prihiteli tudi vojski z nosilnicami, na katerih so odnašali mrtve in ranjene. Po zadnjih vesteh je bilo ubitih 40 ljudi, okoli 750 pa ranjenih, od katerih se 150 ranjencev že

Občni zbori

»Obrotniška Samopomoč«, reg. pomož. blagajna v Ljubljani ima redni občni zbor v nedeljo, dne 21. junija ob 9. dop. v posvetovalnici Zbornice za TOI. Dnevni red običajni.

Delniška trgovska in industrijska družba Hartner v Murški Soboti ima redni občni zbor dne 23. junija ob 10. dop. v prostorih Prekmurske banke d. d. v Murški Soboti. Delnice treba založiti 6 dni pred občinim zborom.

Združene papirnice Vevče, Gorici in Medvode d. d. v Ljubljani imajo 17. redni občni zbor v petek, dne 26. junija v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke. Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil, da se od čistega dobička nakaže najprej 5% rezervnemu skladu, dokler ta ne doseže 25% vplačane delniške glavnice in da naj znaša število članov upravnega sveta v bodoče najmanj 7 in največ 15 članov.

Delnice se morajo založiti pri Ljubljanski kreditni banki z nezapadlimi kuponi najmanj šest dni pred občinim zborom.

Stavbna družba d. d. ima 63. redni občni zbor v petek, dne 26. junija ob 11. v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Delnice treba položiti pri Kreditnem zavodu najkasneje do 20. junija.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke. klobuke. Ltd. Skrobj in svetlolika srace. obratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na sejem z dne 9. 6. je bilo prignanih 9 konj, 15 bikov, 140 volov, 388 krav in 16 telet, skupaj 568 glav živine.

Povprečne cene so bile naslednje: debeli voli din 3–375, poldebili voli 275–3, plemenski voli 3–330, bikji za klanje 250–3, klavne krave debele 250–3, plemenske krave 225–275, krave za klobasarje 130–2, molzne krave 260–325, breje krave 280–350, mlada živina 275–350, teleta 3 do 450 za kg žive teže.

Mesne cene: volovsko meso I. vrste din 8–10, II. vrste 6–8, meso od bikov, krav, telic 4–6, telečje meso I. vrste 8–10, II. vrste 5–6, svinjsko meso sveže 8–12 za 1 kg.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem dne 5. 6. je bilo pripeljanih 189 svinj in 2 ovcii. Cene so bile te: mladi prašiči 5–6 tednov stari 60–90, 7–9 tednov 100–120, 3–4 mes. 135–200, 5–7 mesecev 200–300, 8–10 mes. 320–460, 1 leto 500–820 dinarjev za komad. 1 kg žive teže 6–650, 1 kg mrtve teže 750–99 dinarjev. Prodana je bila 101 svinja.

Zagrebski tedenski sejem

Kljub slabemu vremenu je bil zadnji zagrebski tedenski sejem zadovoljiv in zlasti dogon krav velik. Ni pa bilo dobre kupčije, ker so manjkali tuji trgovci. Cene živini so ostale v glavnem neizpremenjene, le cene prešičem so se dvignile za pol dinarja.

Dogon: 29 bikov, 684 krav, 196 junic, 126 volov, 116 juncev, 286 telet, 410 konj in žrebet, 5 koz, 416 prešičev in 435 pujskov.

Cene so bile te (za kg žive teže): bikji po 3 do 350, krave za klanje po 260 do 3, za klobase po 160 do 225, junice za klanje po

3 do 375, junice za rejo po 600 do 800 Din (za žival), voli I. vrste po 430 do 480; II. vrste po 340 do 350, bosanski po 225 do 270, junči po 375 do 425, živa teleta po 450 do 525, zaklana po 650 do 850, prešiči špeharji po 675 do 750, pršutarji po 550 do 625, zaklani prešiči po 1025, pujski po 50 do 120 (za žival), lahki konji po 4 do 5 tisoč, srednji po 5 do 6 in težki po 6 do 8 tisoč dinarjev par, žrebeta po 800 do 1200 din, lahka in težka po 1500 do 2000 din za grlo. Konji za klanje po 075 do 2 din za kg žive teže.

Detelja po 50 do 60, seno po 50 do 55, slama za steljo po 30 do 35, krompir po 070 do 080 za kilogram.

Nove olajšave za turiste v Švici

Novo znižanje cen švicarskega hotelirstva. Švicarska centrala za promet tujcev v Zürichu je izvela tudi za prihodnjo letno sezono akcijo za znižanje cen, kateri se je priključilo 1250 hotelov v 350 švicarskih letovišnih. Obiskovalcu nudijo pavšalne aranžmane za pol-dnevno, dnevno, 3, 7 in večdnevno bivanje. To kratkoročno pavšalno bivanje je zelo prikladno za avto-turiste in za obiskovalce, ki ne ostanejo na enem mestu, temveč hočejo obiskati čim več krajev Švice. Ti pavšalni aranžmani se odlikujejo z izredno nizkimi cenami. Od sfr. 6.— dalje za pol dneva, od sfr. 8.— dalje za 1 dan, od sfr. 20.— dalje za 3 dni in od sfr. 46.— dalje za 7 dni, se lahko povsod dobi dobro prenočišče in oskrba, vključno vse postranske pristojbine. Cela vrsta letovišč je uvedla takov. regionalne abonmane za gorske železnice in parobrodne proge svojega področja, ki turistom omogočajo, da se poceni poslužujejo vseh prometnih sredstev. Popis švicarskih hotelov, ki so se priključili pavšalni akciji, kakor tudi popis regionalnih abonentov se lahko dobi pri vsakem potniškem uradu. Ravnotako se lahko dobijo v Jugoslaviji pavšalni boni, in sicer pri vseh uradih Putnika in Wagons Litsa.

Radio Ljubljana

Nedelja, 14. junija. 8.00: Jeločnikov šramel-kvartet — **8.45:** Cas, poročila — **9.00:** Verski govor (ravatelj Jagodic) — **9.15:** Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — **10.00:** Tijardovič: Mala Floramye (opereta na ploščah) — **11.15:** Prenos promenadnega koncerta godbe »Sloga« — **12.00:** Cas, obvestila — **12.15:** Prenos promenadnega koncerta godbe »Sloga« — **13.00:** Plošče — **17.00:** O poljedelstvu (ing. Rado Lah) — **17.20:** Radijski orkester — **18.20:** Otroška ura — **19.00:** Cas, poročila — **19.30:** Nac. ura: Pesnik Vladimir Nazor — **20.00:** Pilih Rudolf igra na harmoniko — **20.45:** Operni spevi in fantazije. Poje gđ. Stefanija Fratnikova s spremljevanjem Radijskega orkestra — **22.00:** Cas, vremenska napoved, poročila — **22.15:** Radijski jazz.

Ponedeljek, 15. junija. 12.00: Plošče — **12.45:** Vremenska napoved, poročila — **13.00:** Cas, obvestila — **13.15:** Radijski orkester — **14.00:** Vremensko poročilo, borzni tečaj — **19.00:** Cas, poročila — **19.30:** Nac. ura: Mesečni kulturni pregled — **19.50:** Koračnice (plošče) — **20.10:** Slavni možje škofjeloškega okraja (dr. Tine Debeljak) — **20.30:** Prenos opere iz Beograda.

Torek, 16. junija. 12.00: Simfonične pesnitve (plošče) — **12.45:** Vremenska napoved, poročila — **13.00:** Cas, obvestila — **13.15:** Odlomki iz zvočnih filmov (plošče) — **14.00:** Vremensko poročilo, borzni tečaj — **19.00:** Cas, vremenska napoved, poročila — **19.30:** Vitezji Karadjordjeve zvezde z meči — **19.50:** Zbor balalajk (plošče) — **20.10:** Zaščita delavskih mezd (Filip Uratnik) — **20.30:** Letni časi v pesmi, glasbi in besedi. Sodelujejo: prof. Marjan Lipovšek (klavir), Akademski pevski kvintet (pesmi), člani Nar. gledališča (recitacije) — **22.00:** Cas, vremenska napoved, poročila — **22.15:** Magistrov šramel-kvartet.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“